

Barcelona 27, 28 i 29 de novembre de 2003

Sólo con naturaleza
Només amb natura
Only with nature

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

3a Biennial Europea de Paisatge de Barcelona
3a Bienal Europea de Paisaje de Barcelona
3rd European Biennial on Landscape of Barcelona

Barcelona 27, 28 i 29 de novembre de 2003

Sólo con naturaleza

Només amb natura

Only with nature

3a Biennal Europea de Paisatge de Barcelona

3a Bienal Europea de Paisaje de Barcelona

3rd European Biennial on Landscape of Barcelona

II-Im. Sr. Jesús Alonso Saenz, Degà del COAC
Decano del COAC
President of the COAC

Es il·lusionant que la trajectòria de la Biennial Europea del Paisatge i del Premi Rosa Barba hagin arribat a una fase de maduresa i consolidació tan aviat.

Aquestes iniciatives van neixer –ho recordo ben bé– d'una idea brillant d'un grup de persones que ens van encoratjar a abordar el repte de posicionar el debat i les bones referències sobre el paisatgisme europeu contemporani.

Després, la bona acollida i l'èxit de les dues convocatòries anteriors amb temàtiques com els paisatges que neixen refets o els jardins insurgents, com a estratègia de colonització d'espais sense valor, ens han portat amb convicció a totes les institucions organitzadores a proposar per aquesta III Biennial un nou debat que ens permeti reivindicar que les pràctiques i actuacions sobre el paisatge permetran reinventar la nostra relació amb la natura.

Crec que l'esperit i la idea de la primera biennial encara són molt presents i constitueixen una garantia de nivell i qualitat per l'edició actual –"només amb natura"– a l'alçada de la importància i els valors d'aquesta disciplina.

Ilusiona que la trayectoria de la Bienal Europea de Paisaje de Barcelona y el Premio Rosa Barba hayan llegado a una fase de madurez y consolidación tan pronto.

Estas iniciativas nacieron –lo recuerdo bien– de una idea brillante de un grupo de personas que nos alentaron a abordar el reto de posicionar el debate y las buenas referencias sobre paisajismo europeo contemporáneo. Luego, el buen recibimiento y el éxito de las dos convocatorias anteriores con temáticas como rehacer paisajes o los jardines insurgentes, como estrategia de colonización de espacios sin valor, nos ha llevado con convicción a todas las instituciones organizadoras a proponer para esta 3ª Bienal un nuevo debate que nos permita reivindicar que las practicas y actuaciones sobre el paisaje permitirán reinventar nuestra relación con la naturaleza.

Creo que el espíritu y la idea de la primera bienal aun están muy presentes y constituyen una garantía de nivel y calidad para la edición actual –"sólo con naturaleza"– al nivel de la importancia y los valores de esta disciplina.

It is a source of great satisfaction that the European Landscape Biennial and the Rosa Barba Prize have so rapidly reached such an advanced stage of maturity and consolidation.

These initiatives came into being (I remember it well) as the result of the brilliant idea of a group of people who urged us to take up the challenge of tabling debate and good practice in the field of contemporary European Landscape Architecture.

Later, the excellent reception and success of the two previous Biennials, focusing on landscapes that are reborn and gardens in arms, as a strategy by means of which to colonise valueless spaces, led all of the organising bodies to suggest as the next theme of debate for this III Biennial one that allows us to address practices and interventions in the landscape in order to reinvent our relationship with nature.

I believe that the spirit and the idea of the first biennial are still very present and that they constitute a guarantee that the standard and quality of this year's event –"only with nature"– are worthy of the importance and the values of this discipline.

Excm. i Mgnt. Sr. Josep Ferrer Llop, Rector de la Universitat de Catalunya
Rector de la Universidad de Cataluña
Rector of the Universitat de Catalunya

En la complexitat del futur del món que s'obre davant nostre, correspon a la universitat ser el motor d'aportacions, de reflexió i de debat per tal de contribuir a la construcció d'un món més just, més solidari, més sostenible i més lliure. És per això que la UPC, tant per la seva tipologia com pel compromís social que té contret, ha de donar suport a manifestacions que, com en el cas de la 3a Biennal Europea de Paisatge de Barcelona, contribueixen al debat i a la sensibilització entorn de la progressiva destrucció d'àmbits de gran valor ecològic i de l'alta vulnerabilitat ambiental. El tema triat per a aquesta tercera biennal, *Només amb natura*, és prou explícit pel que fa a la preocupació per la sostenibilitat; una qüestió en la qual la UPC està treballant des de fa temps, contribuint, amb les seves aportacions, a l'avenç en matèria de polítiques mediambientals aplicades tant en el camp de l'urbanisme, com en el camp de l'enginyeria i en el de l'arquitectura.

En la complejidad del futuro del mundo que se abre ante nosotros, corresponde a la universidad ser el motor de aportaciones, de reflexión y de debate a fin de contribuir a la construcción de un mundo más justo, más solidario, más sostenible y más libre. De aquí que la UPC, tanto por su tipología como por el compromiso social que tiene contraído, deba prestar su apoyo a manifestaciones que, como en el caso de la 3ª Bienal Europea de Paisaje de Barcelona, contribuyen al debate y a la sensibilización en torno a la progresiva destrucción de ámbitos de gran valor ecológico y de alta vulnerabilidad ambiental. El tema elegido para esta tercera bienal, *Sólo con naturaleza*, es lo suficientemente explícito con relación a la preocupación por la sostenibilidad; una cuestión en la que la UPC viene trabajando desde hace tiempo, contribuyendo, con sus aportaciones, al progreso en materia de políticas medioambientales aplicadas tanto en el campo del urbanismo, como en el campo de la ingeniería y en el de la arquitectura.

Faced with the complexity of the future of the world before us, it is a responsibility of universities to be a driving force behind the contributions, reflection and debate that help to make that world freer, more just, more interdependent and more sustainable. This is why the UPC, both in its form and in its social commitment, supports manifestations which, as in the case of the 3rd European Biennial on Landscape of Barcelona, contribute to the debate and to awareness of the gradual destruction of areas of great ecological value and extreme environmental vulnerability. The theme of this year's Biennial, Only with Nature, is explicit in its concern with sustainability, a field in which the UPC has been working for years, contributing by means of its labours to advances in environmental policies applied to the field of urban planning as well as engineering and architecture.

Jordi Bellmunt,
Alfred Fernández de la Reguera,
Enric Batlle
i Maria Goula,
Comité Organitzador
Comité Organizador
Organizing Committee

Només amb natura indica el desig d'explorar actituds i practiques contemporànies envers allò considerat natural, per entendre i aprendre de la seva idiosincràsia, i sobre tot, per revelar-les com a gestes culturals cap a processos de construcció del entorn. La 3ª Biennal Europea del Paisatge té la voluntat de transmetre que el paisatge, de segur, és un prisma actual i sofisticat per a reinventar la nostra relació amb la natura.

Esperem que aquesta tercera Biennal esdevingui, tant i més que les anteriors, una plataforma viva, reflex dels èxits de la producció intel·lectual i l'obra de paisatgisme Europeu actual.

Jordi Bellmunt, Alfred Fernández de la Reguera, Enric Batlle i Maria Goula.

Comité Organitzador de la 3a Biennal Europea de Paisatge

Sólo con naturaleza indica el deseo de explorar actitudes y prácticas contemporáneas hacia aquello considerado natural, para entender y aprender de su idiosincrasia, y, sobre todo, para revelarlas como gestos culturales hacia procesos de construcción del entorno. La 3ª Bialen Europea de Paisaje tiene la voluntad de transmitir que el paisaje, seguramente, es un prisma actual y sofisticado para reinventar nuestra relación con la naturaleza.

Esperamos que esta tercera Bialen se convierta, tanto y más que las anteriores, en una plataforma viva, reflejo de los logros de la producción intelectual y la obra del paisajismo europeo actual.

Jordi Bellmunt, Alfred Fernández de la Reguera, Enric Batlle y Maria Goula.

Comité Organizador de la 3a Bialen Europea de Paisaje

Only with nature indicates a desire to explore contemporary attitudes and practices surrounding what is considered as natural, with a view to understanding and learning from their idiosyncrasy and, most of all, revealing them as cultural gestures towards processes of construction of the environment. The 3rd European Landscape Biennial sets out to convey that landscape is a sophisticated, of-the-moment prism for reinventing our relation with nature.

We hope that this third Biennial will meet and surpass its own standards to become a lively platform that reflects achievements in the intellectual sphere and the work being carried out on the European landscape scene today.

Jordi Bellmunt, Alfred Fernández de la Reguera, Enric Batlle and Maria Goula.

Organising Committee of the 3rd European Landscape Biennial

Index

11	Calendari _ Calendario _ Calendar	50	COAC _ 27-11-2003
12	Programa _ programa _ Programme	52	Perejaume
		54	Dominique Perrault
17	Comitè organitzador Comité organizador Organising committee	56	ETSAB _ 28-11-2003
18	Alfred Fernández de la Reguera	58	Gary Hilderbrand
20	Jordi Bellmunt	60	Henry Bava
22	Enric Batlle	62	Martin Knuijt
24	Maria Goula	64	João Gomes da Silva
		66	Michel Desvigne
		68	Bertrand le Boudec
		70	Paolo Bürgi
27	Actes previs ETSAB dates Actos previos ETSAB fechas Opening addresses ETSAB	72	COAC _ 30-11-2003
28	Jaume Terradas	74	José Antonio Marina
30	Marti Boada	76	Joan Forgas
32	Oriol Nel·lo	78	Beth Gali
34	Joan Nogué	80	Teresa Gali-Izard
36	Carme Bonell	82	Catherine Mosbach
38	Jordi Sardà	84	Alain Richert
40	Joan Ganyet	87	Comitè d'honor
42	Javier Maderuelo	88	Crédits
44	COAC _ 05-11-2003		
46	Joaquim Español		
48	Verena Andreatta		

Calendari

Simpòsium _ Simposio _ Symposium

27-11-2003	COAC
28-11-2003	ETSAB
29-11-2003	COAC

Exposicions _ Exposiciones _ Exhibitions

10-11-03/30-11-03	Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) Només amb natura. Mostra Internacional d'Escoles de Paisatge.
10-11-03/30-11-03	Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) 20 Anys de paisatgisme a Barcelona. Màster d'Arquitectura de Paisatge
20-11-03/11-12-03	Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) Només amb natura. Exposició de la selecció de projectes del PREMI EUROPEU DE PAISATGE ROSA BARBA

Seus _ Sedes _ Venues

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)
Plaça Nova 5, 08002 Barcelona

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB)
Diagonal 649, 08028 Barcelona

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV)
Pere Serra 1-15, 08190 Sant Cugat del Vallès

Actes previs

15-01-03	ETSAB Joan J. Fortuny
06-02-03	ETSAB Carme Bonell
06-02-03	ETSAB Jordi Sardà
12-02-03	ETSAB Jaume Terradas
26-02-03	ETSAB Joan Ganyet
19-03-03	ETSAB Martí Boada
02-04-03	ETSAB Oriol Nel·lo
14-05-03	ETSAB Joan Nogue
21-05-03	ETSAB Javier Maderuelo
05-11-03	COAC Joaquim Español
05-11-03	COAC Verena Andreatta

Programa COAC _ 27-11-2003

Dijous _ Jueves _ Thursday

09:00	inauguració _ inauguración _ inauguration Col·legi d'Arquitectes de Catalunya Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Generalitat de Catalunya
	introducció <i>Jordi Bellmunt</i>
09:30	ponència inicial PEREJAUME
10:30	descans
	Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba
11:30	presentació finalistes <i>Enric Batlle</i>
12:00	finalistes RAMÓN VILALTA (RCR)
12:20	EDUARDO ARROYO (NO.MAD)
12:40	RAMÓN PICO (COPT, SGOTU, JA.)
13:00	ELISABET QUINTANA I PABLO PEÑIN
13:20	STEPHAN LENZEN (RMP)
13:40	MARTINE RASCALE I GUERRIC PERE (ILEX)
14:00	dinar
16:00	obertura tarda _ apertura tarde _ opening of the afternoon session
16:00	finalistes CARLES LLINÀS (MMAMB)
16:20	REYNIR VILHJALMSSON (LANDSLAG LTD)
16:40	THÖRBJÖRN ANDERSSON (SWECO FFNS arc)
17:00	FABRIZIO TOPPETTI
17:20	BIRK NIELSENS TEGNESTUE (BNT,PL m.a.a)
17:40	JOÃO FERREIRA NUNES (PROAP)
18:00	descans
18:20	ponent DOMINIQUE PERRAULT
19:05	cloenda Ajuntament de Barcelona

Programa ETSAB _ 28-11-2003

Divendres _ Viernes _ Friday

- 09:00 obertura matí _ apertura mañana _ *opening of the morning session*
 Universitat Politècnica de Catalunya
 conductora del dia
 Bet Figueras
- 09:30 ponència inicial
 GARY HILDERBRAND
- 10:15 descans
- 11:00 ponent
 HENRI BAVA (AGENCE TER)
- 11:45 ponent
 MARTIN KNUJT (OKRA)
- 12:30 ponent
 JOÃO GOMES DA SILVA (GLOBAL)
- 13:15 ponent
 MICHEL DESVIGNE
- 14:00 dinar
- 16:00 obertura tarda _ apertura tarde _ *opening of the afternoon session*
- 16:00 ponent
 BERTRAND LE BOUDEC
- 16:45 ponent
 MARIA GOULA (CRPP, UPC)
- 17:30 descans
- 18:00 ponent
 PAOLO BÜRG
- 18:45 cloenda
 Mancomunitat de Municipis

HIVERNACLE

- 21:30 lliurament
 3er Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba
 Jurat Internacional
- 22:00 FESTA coctel

Programa COAC _ 29-11-2003

Dissabte _ Sábado _ Saturday

- 09:00 obertura matí _ apertura mañana _ *opening of the morning session*
 Diputació de Barcelona
 conductor del dia
 Manuel Ruisánchez
- 09:30 ponència inicial
 JOSE ANTONIO MARINA
- 10:30 descans
- 11:15 ponent
 JOAN FORGAS
- 12:00 ponent
 BETH GALÍ
- 12:45 ponent
 TERESA GALÍ-IZARD
- 13:30 dinar
- 16:00 obertura tarda _ apertura tarde _ *opening of the afternoon session*
- 16:00 ponent
 CATHERINE MOSBACH
- 16:45 ponent
 ALAIN RICHERT
- 17:30 descans
- 18:00 taula rodona
 «Només amb Natura»
 moderador
 A. Fernández de la Reguera
- 19:30 cloenda 3a Biennial
 Ajuntament de Barcelona
 Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Visites organitzades _ 30·11·2003
Diumenge _ Domingo _ Sunday

10:00 visites organitzades
FORUM + FRONT LITORAL
MONTJUÏC + CLÀSSICS
PARC DE COLLSEROLA
ÀREA METROPOLITANA

Comité organizador
Comitè organitzador
Organising committee

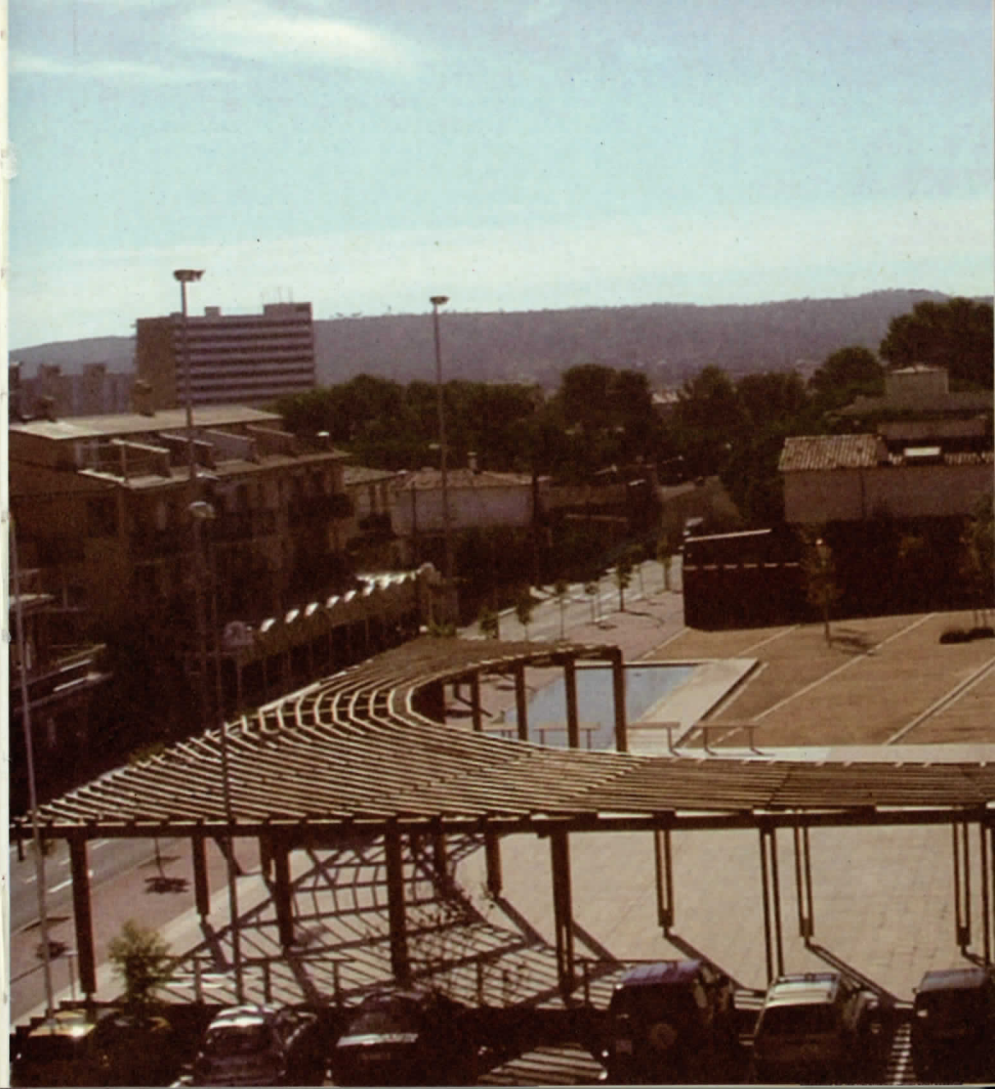

És arquitecte per la ETSAB. Premi Nacional d'Urbanisme Pla Intermunicipal de la Cerdanya. Beca Paul Getty urbanització BCIN Sant Martí d'Empúries. Coautor de l'estudi de les condicions paisatgístiques de la província de Girona. Projectes: ordenació del conjunt monumental d'Empúries, a l'Escala; restauració de la Dehesa del Saler, a València; els Balmins, a Sitges; litoral Costa Este, a Gijón; colònia Sant Jordi i es Trenc, a Mallorca; restauració de Cala Montgó, senda litoral Aigua Xelida - Tamariu, Girona.

Arquitecto por la ETSAB. Premio Nacional de Urbanismo Plan Intermunicipal de la Cerdanya. Beca Paul Getty urbanización BCIN Sant Martí d'Empúries. Co-responsable estudio de las condiciones paisajísticas de la provincia de Girona. Proyectos: Ordenación del conjunto monumental de Empúries, L'Escala. Restauración de la Dehesa del Saler, Valencia. Els Balmins, Sitges. Litoral Costa Este, Gijón. Colonia Sant Jordi i es Trenc, Mallorca. Restauración Cala Montgó, senda litoral Aigua Xelida - Tamariu, Girona.

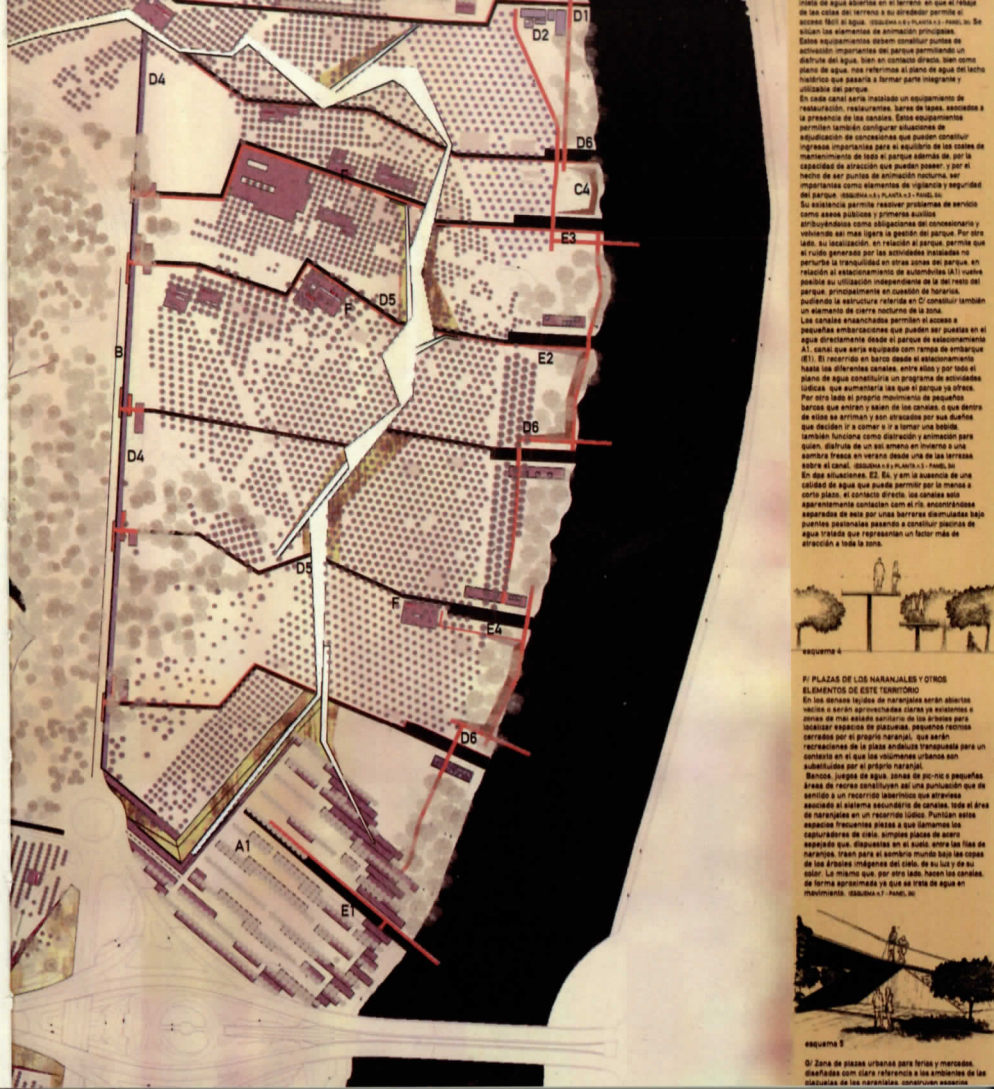
Qualified as an architect at the ETSAB. National Urban Planning Prize for the La Cerdanya Intermunicipal Plan. Paul Getty Grant for the BCIN estate, Sant Martí d'Empúries. Joint author of the study about the landscape conditions of the province of Girona. Projects: Planning of the monumental complex of Empúries, L'Escala. Recuperation of La Dehesa del Saler, Valencia; Els Balmins, Sitges; East coast front, Gijón; Colonia Sant Jordi and Es Trenc, Majorca. Recuperation of Cala Montgó bay, Aigua Xelida coastal path, Tamariu, Girona.

Va néixer a l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) el 1954. Arquitecte per l'ETSAB, des del 1982 és Professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Des del 1987, professor del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC i director des del 2000. A partir del 1997 és Sotsdirector de la Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona i, des del 2000 és Responsable del graduat superior en Paisatgisme de la Universitat Politècnica de Catalunya. Exerceix com arquitecte i paisatgista. Exposa i publica la seva obra a diferents medis especialitzats.

Nacido en Hospitalet de Llobregat, 1954. Es arquitecto (ETSAB) y, desde 1982, profesor del Departamento de Urbanismo y Ordenación del Territorio, en la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona. Profesor, desde 1987, del master en Arquitectura del Paisaje de la UPC y director desde el año 2000. Nombrado en 1997 subdirector de la ETSAB, es asimismo responsable, desde el año 2000, del graduado superior en Paisajismo de la UPC. Ejerce como arquitecto y paisajista, además de escribir para varios medios especializados.

He was born in L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) in 1954. He qualified as an architect at the ETSAB (Barcelona School of Architecture). Since 1982 he has lectured in the Department of Urban and Territorial Planning at the ETSAB. Since 1987: lecturer on the Master's course in Landscape Architecture at the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) and Course Director since 2000. Since 1997: Assistant Director of the ETSAB and, since 2000, Head of the graduate course in Landscape at the UPC. He practises as an architect and a landscape specialist. He exhibits and publishes work in various specialist media.

PI PLAZAS DE LOS MARANAJALES Y OTROS

ELEMENTOS DE ESTE TERRITORIO

En los nuevos bloques de viviendas serán abastecidos vecinos o serán aprovechados para los vecinarios o zonas de recreo, zonas de recreo de los vecinos para localizar espacios de plazas, pequeños retiros controlados por el propio terreno, los serán recreaciones de la plaza andalusí traslada para un contexto en el que los volúmenes urbanos son subutilizados por el propio terreno. Bancos, juegos de agua, zonas de picnic y pequeñas áreas de recreo constituirán una parte del que se entienda a un recorrido lineal que atraviesa asociado al sistema secundario de canales, todo el área de marajales en un recorrido lineal. Pueden ser espacios frecuentes plazas a que llamamos los tapaderos de cielo, simples plazas de asfalto asfaltado que, situadas en el suelo, sobre las las de marajales, tras para el sendero mundo bajo las copas de los árboles indígenas del cielo de la luz y de color. La mano que, por otro lado, hacen los canales de forma aproximada ya que se trata de agua en movimiento, aguas y ríos, etc.

Diagrama 1

Diagrama 2

Diagrama 3

Diagrama 4

Diagrama 5

Diagrama 6

Diagrama 7

Diagrama 8

Diagrama 9

Diagrama 10

Diagrama 11

Diagrama 12

Diagrama 13

Diagrama 14

Diagrama 15

Diagrama 16

Diagrama 17

Diagrama 18

Diagrama 19

Diagrama 20

Diagrama 21

Diagrama 22

Diagrama 23

Diagrama 24

Diagrama 25

Diagrama 26

Diagrama 27

Diagrama 28

Diagrama 29

Diagrama 30

Diagrama 31

Diagrama 32

Diagrama 33

Diagrama 34

Diagrama 35

Diagrama 36

Diagrama 37

Diagrama 38

Diagrama 39

Diagrama 40

Diagrama 41

Diagrama 42

Diagrama 43

Diagrama 44

Diagrama 45

Diagrama 46

Diagrama 47

Diagrama 48

Diagrama 49

Diagrama 50

Diagrama 51

Diagrama 52

Diagrama 53

Diagrama 54

Diagrama 55

Diagrama 56

Diagrama 57

Diagrama 58

Diagrama 59

Diagrama 60

Diagrama 61

Diagrama 62

Diagrama 63

Diagrama 64

Diagrama 65

Diagrama 66

Diagrama 67

Diagrama 68

Diagrama 69

Diagrama 70

Diagrama 71

Diagrama 72

Diagrama 73

Diagrama 74

Diagrama 75

Diagrama 76

Diagrama 77

Diagrama 78

Diagrama 79

Diagrama 80

Diagrama 81

Diagrama 82

Diagrama 83

Diagrama 84

Diagrama 85

Diagrama 86

Diagrama 87

Diagrama 88

Diagrama 89

Diagrama 90

Diagrama 91

Diagrama 92

Diagrama 93

Diagrama 94

Diagrama 95

Diagrama 96

Diagrama 97

Diagrama 98

Diagrama 99

Diagrama 100

Va néixer a Barcelona el 1956. És arquitecte des del 1980 i doctor arquitecte amb la tesi "El Jardí de la Metròpoli". Es professor d'Urbanisme i Arquitectura del Paisatge a la ETSAV i al Master d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. Està associat amb Joan Roig des del 1981, amb el qual ha desenvolupat diversos projectes d'edificació, planejament i paisatge.

Nacido en Barcelona en 1956. Es arquitecto desde 1980 y doctor arquitecto con la tesis "El Jardí de la Metròpoli". Actualmente es profesor de Urbanismo y Arquitectura del Paisaje en la ETSAV y en el Master de Arquitectura del Paisaje de la UPC. Está asociado a Joan Roig desde 1981, con quien ha llevado a cabo varios proyectos de edificación, planeamiento y paisaje.

Enric Batlle (Barcelona, 1956) Architect since 1980 and Doctor of Architecture with the thesis "The Garden of the Metropolis". He is a lecturer in Urban Planning and Landscape Architecture at the ETSAV and on the Master's degree course in Landscape Architecture at the UPC. He has been associated with Joan Roig since 1981, in collaboration with whom he has produced many buildings, plannings and landscape designs.

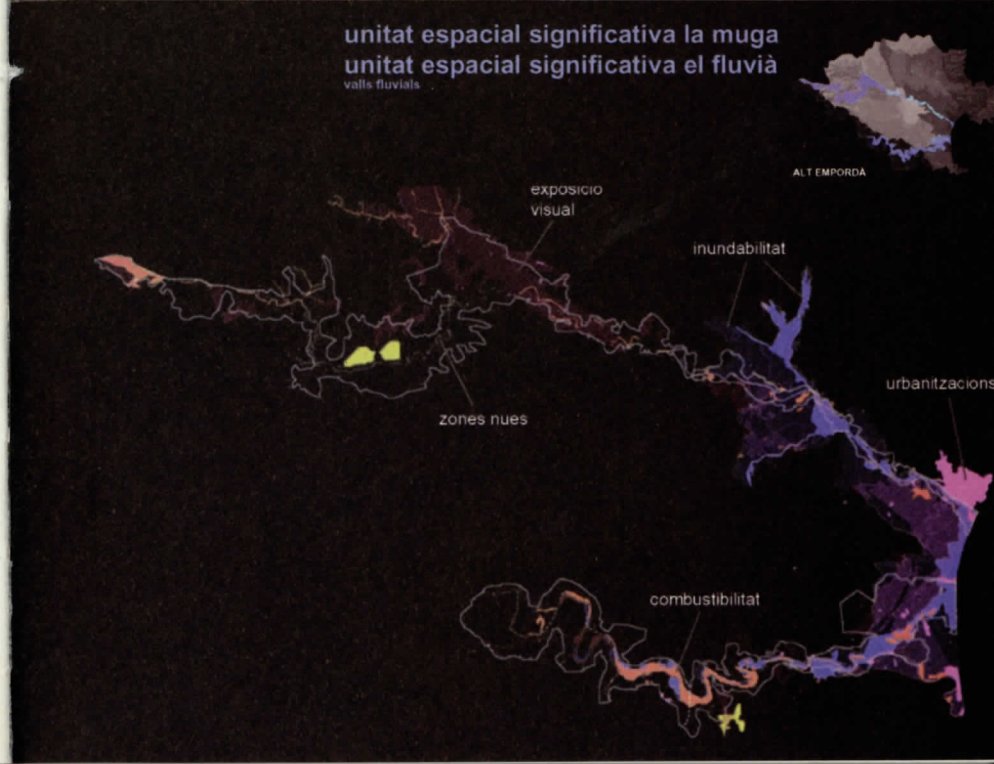

Maria Goula (Tessalònica, Grècia) és arquitecta (màster en Arquitectura del Paisatge, UPC) i professora del taller de Turisme i Paisatge en aquesta universitat (1996). Ensenya Urbanisme i Teoria del paisatge a l'ETSAB, des del 2000. Membre fundadora i investigadora principal del Centre de Recerca i Projectes de Paisatge (UPC). Recentment ha estudiat les condicions paisatgístiques de les comarques de Girona. Membre de l'equip guanyador del primer premi del concurs internacional per a l'ampliació del Parc del Alamillo, a Sevilla.

Maria Goula nació en Tsalónica, Grecia. Es arquitecta, con el título de Master de Arquitectura de Paisaje, DUOT, UPC, y es profesora del taller Turismo y Paisaje en el mismo (1996). Enseña también, Urbanismo en la ETSAB, y Teoría de Paisaje, en la Titulación de Paisajismo, ETSAB, desde el 2000. Es miembro fundador del CRPP, Centre de Recerca i Projectes de Paisatge, DUOT; UPC. Recientes trabajos: Estudio sobre las condiciones paisajísticas de las comarcas de Girona. Miembro del equipo ganador del primer premio del concurso internacional para la ampliación del Parque del Alamillo, en Sevilla.

Maria Goula was born in Salonika, Greece. She is an architect with a Master's degree in Landscape Architecture (UPC – Polytechnic University of Catalonia), and is lecturer of the teaches Master's Studio on Tourism and Landscape (1996). She has also taught Urban Planning, and Theory of Landscape (ETSAB), since 2000. She is founder member at the Centre for Landscape Research and Design (CRPP, UPC). Recent works include a study of the landscape conditions of the counties of Girona. Member of the prize-winning team in the international competition for the extension of El Alamillo Park, Seville.

Estudi de les condicions paisatgístiques de les comarques de Girona, CRPP, UPC.

Actos previos
Actes previs
Opening addresses

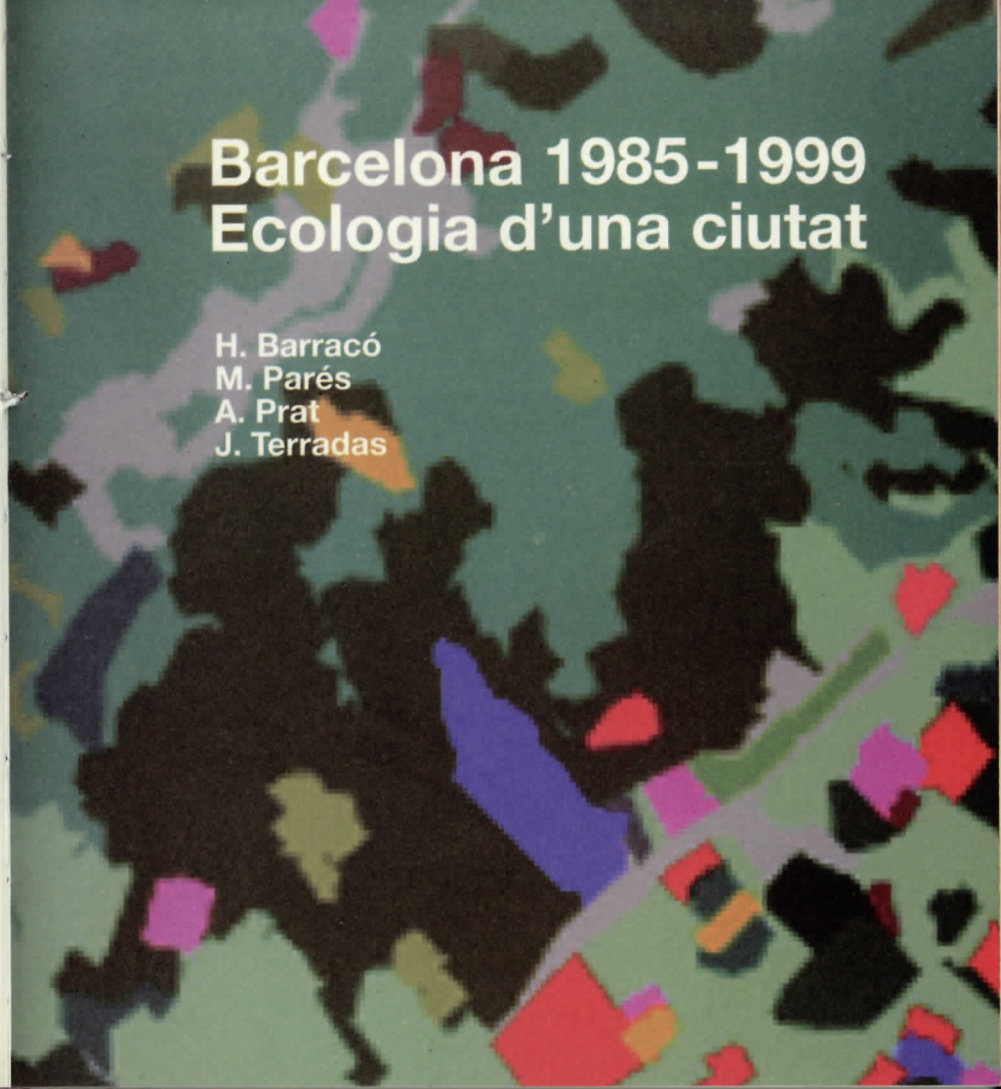
Jaume Terradas neix a Barcelona el 1943, és catedràtic d'Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Capdavanter en la investigació d'ecosistemes terrestres va ser el primer president de l'Associació Espanyola d'Ecologia Terrestre. L'any 1992 va ser guardonat amb el Guardó Narcís Monturiol per a la Recerca Científica i Tecnològica per la promoció de la recerca forestal a Catalunya. Actualment és un actiu investigador del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) i membre del Patronat Metropolità del Parc de Collserola, i del Comitè Científic de WWF-ADENA.

Jaume Terradas (Barcelona, 1943) es catedrático de Ecología en la Universitat Autònoma de Barcelona. Pionero en la investigación de ecosistemas terrestres, fue el primer presidente de la Asociación Española de Ecología Terrestre. En 1992 recibió el premio Narcís Monturiol para la Investigación Científica y Tecnológica por su promoción de la investigación forestal en Cataluña. Actualmente es un activo investigador del Centro de Investigación Ecológica y Aplicaciones Forestales (CREAF), miembro del Patronato Metropolitano del Parque de Collserola de Barcelona, así como del Comité Científico de WWF-ADENA.

Jaume Terradas was born in Barcelona in 1943. He is Professor of Ecology at the Universitat Autònoma de Barcelona. Leader in research into terrestrial ecosystems and first president of the Spanish Association of Terrestrial Ecology. In 1992 he received the Narcís Monturiol Prize for Scientific and Technological Research for his promotion of forestry research in Catalonia. He is now an active investigator at the Centre for Ecological Research and Forestry Applications (CREAF) and a member of the Metropolitan Board of Collserola Park, and of the Scientific Committee of WWF-ADENA.

Barcelona 1985-1999 Ecologia d'una ciutat

H. Barracó
M. Parés
A. Prat
J. Terradas

Martí Boada i Juncà va néixer a Sant Celoni l'any 1949. Amb estudis de doctorat en Geografia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), també és llicenciat en Estudis Catalans per la Universitat de Perpinyà. Es geògraf i naturalista, i autor de més d'una quarantena de llibres de pensament i divulgació científica. Col·labora en diversos mitjans de comunicació sobre temes relacionats amb societat i medi. Ha estat guardonat amb el premi Global 500 de les Nacions Unides, que li va entregar Nelson Mandela, en reconeixement a la seva trajectòria. A més de la docència i la investigació, centra la seva tasca en la divulgació mediambiental i col·labora en diversos mitjants de comunicació.

Martí Boada Juncà (Sant Celoni, 1949) es doctor en Geografía por la Universidad Autónoma de Barcelona (UAB) y asimismo licenciado en Estudios Catalanes por la Universidad de Perpiñán. Geógrafo y naturalista dedicado al mundo de la docencia y la investigación, es autor de más de una cuarentena de libros de pensamiento y divulgación científica y colaborador habitual en diversos medios de comunicación sobre temas relacionados con la sociedad y el medio ambiente. Ha recibido el premio Global 500 de las Naciones Unidas, de manos de Nelson Mandela, en reconocimiento de su trayectoria.

Martí Boada i Juncà was born in Sant Celoni in 1949. He is a Doctor of Geography (Universitat Autònoma de Barcelona), and also graduated in Catalan Studies from the University of Perpignan. He is a geographer and naturalist, and is the author of over forty books of scientific thought and information. He collaborates in various media on subjects related to society and the environment. He received the United Nations Global 500 Prize, awarded to him by Nelson Mandela, in recognition of his work. In addition to teaching and research, he focuses his activity on environmental awareness and collaborates in various media.

Canvi global en el Parc Natural del Alt Montseny.

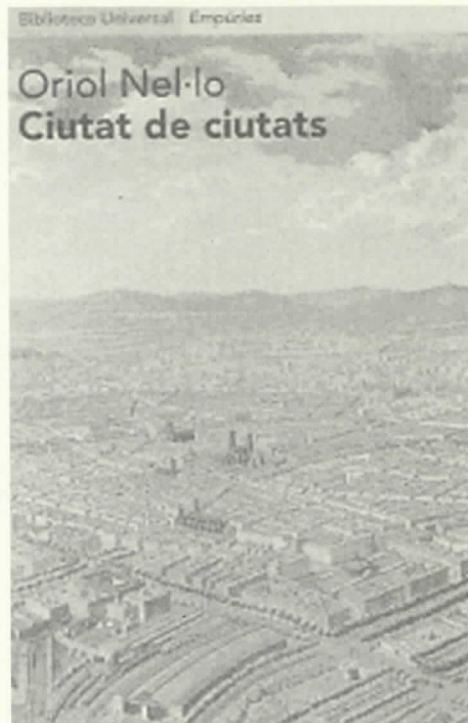

Nat a Barcelona 1957. Llicenciat en geografia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Màster en afers internacionals per la Universitat Johns Hopkins. Ha estat investigador del Center for Metropolitan Planning and Research, de la Universitat Johns Hopkins de Baltimore (1984-1985), i de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona (1985-1986). Des de l'any 1988 és professor del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona. També ha impartit cursos i seminaris en universitats espanyoles i europees. Ha publicat nombrosos llibres i articles. Ha estat director de l'Institut d'Estudis Metropolitans (1988-1999). És membre i vicepresident de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori. Membre de Ciutadans pel Canvi, forma part de la Comissió Permanent.

Oriol Nel·lo (1957) es licenciado en Geografía por la Universidad Autónoma de Barcelona (UAB). Master en Asuntos Internacionales por la Universidad Johns Hopkins. Investigador del Center for Metropolitan Planning and Research, de la Universidad Johns Hopkins de Baltimore (1984-1985), y del Instituto de Estudios Metropolitanos de Barcelona (1985-1986), del que será director (1988-1999). Desde 1988 es profesor del Departamento de Geografía de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha impartido cursos y seminarios en distintas universidades españolas y europeas. Autor de numerosos libros y artículos. Desde 1994, vicepresidente de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, filial del Institut d'Estudis Catalans.

Born in Barcelona in 1957. He graduated in Geography at the Autonomous University of Barcelona (UAB). Master in International Affairs at Johns Hopkins University. He was a researcher at the Center for Metropolitan Planning and Research of Johns Hopkins University, Baltimore (1984-1985), and at the Barcelona Institute of Metropolitan Studies (1985-1986). Since 1988, he has been lecturer of the Geography Department of the UAB. He has also given courses and seminars at Spanish and European universities. He has published numerous books and articles. He has been Director of the Institute of Metropolitan Studies (1988-1999). He is a member and vice-president of the Societat Catalana d'Ordenació de Territori. Member of Ciutadans pel Canvi and its Standing Commission.

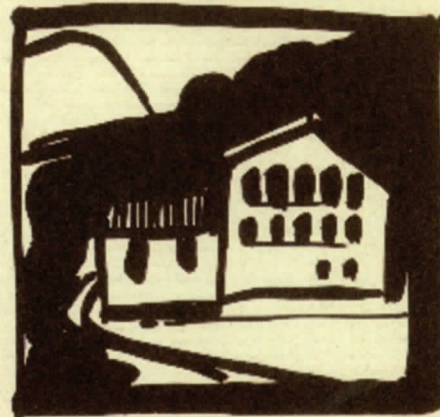

Joan Nogué (1958) és catedràtic de Geografia humana a la Universitat de Girona. Doctorat a la Universitat Autònoma de Barcelona, va ampliar estudis a la Universitat de Wisconsin, a Madison (EUA). Professor adjunt a la Universitat de Western Ontario (Canadà) entre 1997 i 2002 i professor visitant a la Universitat de Buenos Aires. Especialista en estudis de paisatge i en pensament geogràfic i territorial, temes sobre els quals ha escrit –sol o en col·laboració amb altres autors– deu llibres. Coeditor de *Documents d'Anàlisi Geogràfica* i autor de nombrosos articles publicats en revistes internacionals de reconegut prestigi.

Joan Nogué (1958) es Catedrático de Geografía Humana de la Universidad de Girona. Se doctoró en la Universidad Autónoma de Barcelona y amplió estudios en la Universidad de Wisconsin en Madison (USA). Ha sido "Adjunct Professor" de la Universidad de Western Ontario (Canadá) desde 1997 hasta 2002 y profesor visitante en la Universidad de Buenos Aires. *Documents d'Anàlisi Geogràfica* y autor de muchos artículos en revistas internacionales de prestigio sobre los dos temas básicos de su investigación.

Joan Nogué (1958) is Professor of Human Geography at the University of Girona. He gained his Doctorate at the Autonomous University of Barcelona and continued his studies at the University of Wisconsin in Madison (USA). He was Adjunct Professor at the University of Western Ontario (Canada) from 1997 to 2002 and visiting lecturer at the University of Buenos Aires. He is a specialist in landscape studies and geographical and territorial thought, and is the sole or joint author of ten books on these subjects. He is co-editor of Documents d'Anàlisi Geogràfica and author of numerous articles in prestigious international reviews on the two main themes of his research.

Joan Nogué i Font

LA PERCEPCIÓ DEL BOSC

Carme Bonell és doctora en Filosofia i Lletres i professora titular d'Estètica i Història de l'art contemporani al Departament de Composició Arquitectònica de la UPC. Col·laboradora com a conferenciant en el Màster d'Arquitectura de Paisatge, és professora de la titulació de graduat superior en paisatgisme des de l'establiment d'aquesta. És autora, entre altres publicacions, de *La Divina Proporció*, *Las formas geométricas* (Barcelona, 1994; edició ampliada: Barcelona 1999 i Mèxic 1999) i *Las Leyes de la Pintura* (Barcelona, 1997).

Carmen Bonell es Doctora en Filosofía y Letras y profesora titular de Estética e Historia del Arte Contemporáneo en el Departamento de Composición Arquitectónica de la UPC. Colaboradora como conferenciante en el Máster en Arquitectura de Paisaje, es profesora de la Titulación de Graduado Superior en Paisajismo desde su instauración. Es autora, entre otras publicaciones, de *La Divina Proporción*, *Las formas geométricas* (Barcelona, 1994; edición ampliada Barcelona 1999, y México 1999) y *Las Leyes de la Pintura* (Barcelona, 1997).

Carmen Bonell is Doctor of Philosophy and Literature and staff lecturer in Aesthetics and History of Contemporary Art in the Department of Architectural Composition at the UPC. She is a lecturer on the Master's degree course on Landscaping and has taught on the Landscape degree course since it was created. Among other publications she is the author of *La Divina Proporción*, *Las formas geométricas* (Barcelona, 1994; extended edition Barcelona and Mexico, 1999) and *Las Leyes de la Pintura* (Barcelona, 1997).

LAS LEYES DE LA PINTURA

Carmen Bonell

Prólogo de Franco Rella

Professor del Departament d'Urbanística i Ordenació del Territori (E.T.S.A.B.), Cursos Urbanística, Història del Paisatge i de Teoria i Taller del Màster d'Arquitectura del Paisatge. Professor del curs de Postgrau de Jardineria. (Escola d'Agricultura de Barcelona). Professor de Projectes a la Titulació de Paisatgisme (E.T.S.A.B). Restauració del Castell de Montoliu del Morell. Urbanització dels Nuclis de Vespella de Gaià. Intervenció conjunta a la Part Alta de Tarragona. Urbanització del Campus esportiu i educacional de Vila-Seca. Urbanització de la Plaça de la Llibertat de Reus.

Profesor del Departamento de Urbanística y Ordenación del Territorio en la ETSAB, en los cursos de Urbanística, Historia del paisaje y Teoría y Taller del Master en Arquitectura del Paisaje. Profesor de Proyectos en la Titulación de Paisajismo, en la propia ETSAB, y profesor del curso de posgrado de Jardinería en la Escuela de Agricultura de Barcelona. Proyectos más importantes: Restauración del castillo de Montoliu del Morell; Urbanización de los núcleos de Vespella de Gaià; Intervención conjunta en la Parte Alta de Tarragona; Urbanización del campus deportivo y educacional de Vila-Seca, y Urbanización de la Plaza Llibertat de Reus.

Lecturer in the Department of Urban and Territorial Planning (ETSAB - Barcelona School of Architecture), on Urban Planning, History of Landscape and Theory courses, and in the studio of the Master's degree course on Landscape Architecture. Lecturer on the post-graduate Gardening course (EAB - Barcelona School of Agriculture). Design Lecturer in on the Landscape program (ETSAB). Restoration of Montoliu Castle, El Morell. Urban development of Vespella de Gaià. Joint intervention on the Upper Sector of Tarragona. Urban development of the Sport and Education Campus in Vila-Seca. Urban development of the Plaça de la Llibertat, Reus.

Projecte de pavimentació dels nuclis de Vespella. Vespella de Gaià.

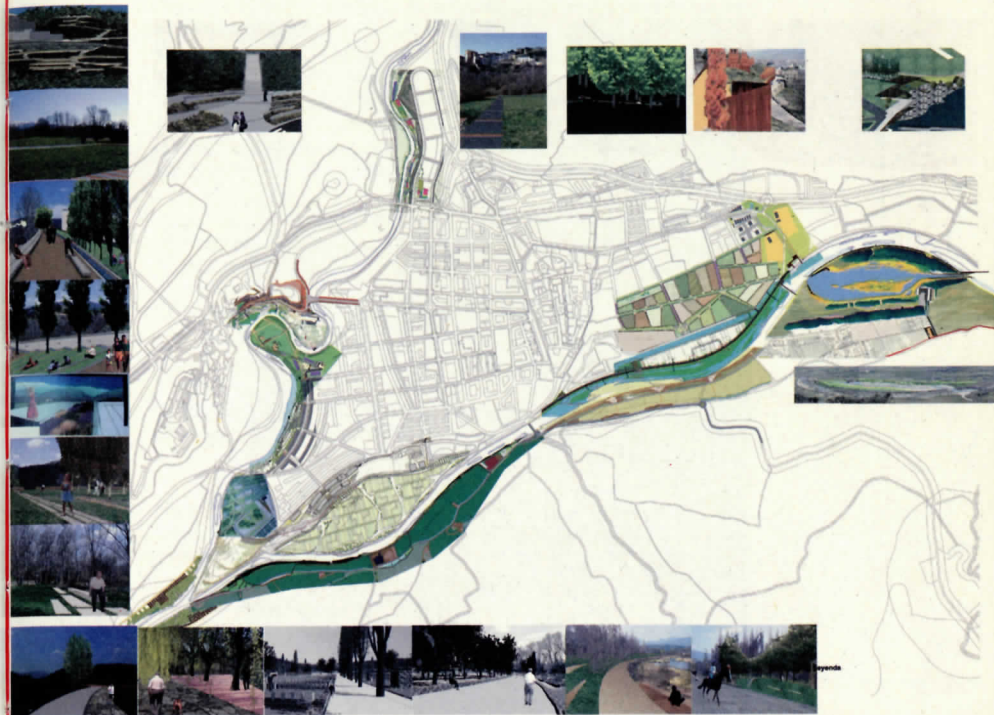

L'arquitecte Joan Ganyet i Solé va dirigir al llarg de vint anys l'alcaldia de la Seu d'Urgell. Hi ha destacat, per la defensa que ha fet de la natura com a mitjà fonamental pel desenvolupament de l'Alt Pirineu. Des del 1983 al 2003 ha dedicat gran part dels seus esforços a millorar la realitat social de les ciutats de muntanya. La seva intensa activitat política. Fou diputat en el Parlament de Catalunya (1980-1995) i senador per Lleida en el Parlament espanyol (1995-1999). Enguany fou nomenat Acadèmic Correspondent de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi per la Seu d'Urgell.

El arquitecto Joan Ganyet Solé estuvo al frente de la Alcaldía de la Seu d'Urgell durante veinte años. Destacó por su defensa de la naturaleza como medio fundamental para el desarrollo del Alto Pirineo. Entre 1983 y 2003 ha dedicado gran parte de sus esfuerzos a la mejora de la realidad social de las ciudades de montaña. Diputado en el Parlamento de Cataluña (1980-1995) y senador por Lérida en el Parlamento español (1995-1999). Nombrado en 2003 académico correspondiente de la Real Academia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi por la Seu d'Urgell.

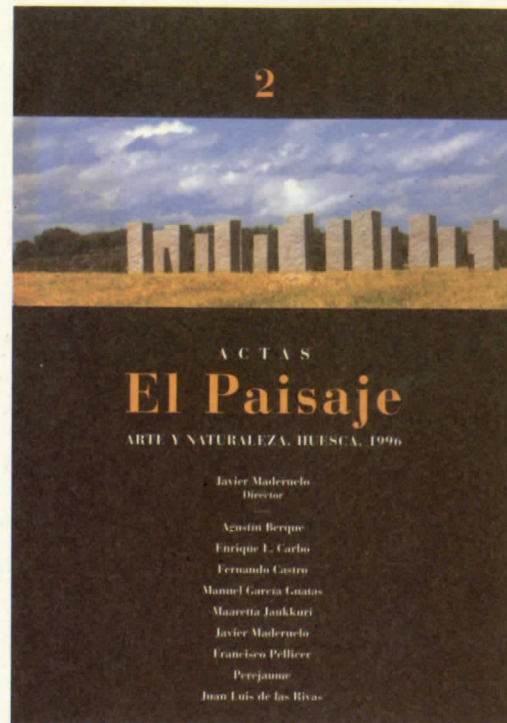
The architect Joan Ganyet i Solé headed the Council of La Seu d'Urgell for twenty years, and has made a name for himself for his defence of nature as a fundamental means for the development of the High Pyrenees. Since 1983, he has devoted much of his work to improving the social reality of mountain towns by means of his intense political activity (Member of the Catalan Parliament, 1980-1995; Senator for Lleida in the Spanish Parliament, 1995-1999). This year he was appointed Correspondent Scholar for La Seu d'Urgell of the Royal Catalan Sant Jordi Fine Arts Academy.

Arquitecte i Crític d'Art. Catedràtic de Composició de la Universitat d'Alcalá de Henares on imparteix classes d'arquitectura del paisatge. Director dels cursos: "Arte y Naturaleza" (Huesca); "Arte público: naturaleza y ciudad" (Lanzarote); y "Arte y Paisaje" (Madrid). Entre les seves publicacions s'inclouen: *Arte público* (1994), *Nuevas visiones de lo pintoresco: el paisaje como arte* (1996), *El paisaje* (1996), *Arte y naturaleza* (1996), *Andreu Alfaro. Espacio público* (con José Martín Martínez) (1996), *El jardín como arte* (1997), *Arte público: naturaleza y ciudad* (2001). Es alhora habitual col·laborador de diverses publicacions com del Suplement Babelia del diari *El País* o de la Revista *Arte y Parte*.

Arquitecto y crítico de arte. Catedrático de Composición, en la Universidad de Alcalá de Henares, donde asimismo imparte clases de Arquitectura del paisaje. Director de los cursos "Arte y naturaleza" (Huesca), "Arte público: naturaleza y ciudad" (Lanzarote) y "Arte y paisaje" (Madrid). Entre sus publicaciones se incluyen: *Arte público* (1994), *Nuevas visiones de lo pintoresco: el paisaje como arte* (1996), *El paisaje* (1996), *Arte y naturaleza* (1996), *Andreu Alfaro. Espacio público* (con José Martín Martínez) (1996), *El jardín como arte* (1997), *Arte público: naturaleza y ciudad* (2001). Colaborador habitual de distintas publicaciones, entre ellas el Suplemento Babelia de *El País* y la revista *Arte y Parte*.

José Javier Maderuelo Raso is an architect and art critic, and is the Professor of Composition at the Alcalá de Henares University, where he teaches Landscape Architecture. He is Director of the courses "Art and Nature" (Huesca); "Public Art: nature and city" (Lanzarote) and "Art and Landscape" (Madrid). His many publications include Arte público: naturaleza y ciudad, 2001; El jardín como arte, 1997; Nuevas visiones de lo pintoresco: el paisaje como arte, 1996; El paisaje, 1996; Arte y naturaleza, 1996; Andreu Alfaro. Espacio Público (with José Martín Martínez), 1996; Arte público, 1994. He is also a regular contributor to various publications such as the "Babelia" supplement of the El País, and the magazine Arte y Parte.

COAC

05-11-03

Joaquim Español

Verena Andreatta

COAC _ 05-11-03

És arquitecte i professor titular de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. La seva tasca professional amb Francesc Hereu ha estat reconeguda en diverses exposicions, premis (FAD d'Arquitectura, 2n Premi Europeu de l'Espai Públic) i publicacions, la més recent "F. Hereu-J. Español. 10 anys d'Arquitectura. Com investigador ha explorat camps com el dels llenguatges formals (Premio Nacional de Arquitectura 1973) o les tècniques de construcció de la forma (Premi extraordinari de doctorat 1996). Ha publicat articles, monografies i alguns llibres, entre els quals *El orden frágil de la arquitectura*, *Invitación a la Arquitectura*, *Arquitectes en el paisatge* i dos volums de poesia, ambdós també premiats. Actualment és Director de Plans i Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona.

Es arquitecto y profesor titular de la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona. Su labor profesional con Francesc Hereu ha sido reconocida en diversas exposiciones, premios (FAD de Arquitectura, 2º Premio Europeo del Espacio Público) y publicaciones, la más reciente F. Hereu-J. Español. *10 anys d'arquitectura*. Como investigador, ha explorado campos como el de los lenguajes formales (Premio Nacional de Arquitectura 1973) o las técnicas de construcción de la forma (premio extraordinario de doctorado 1996). Ha publicado artículos, monografías y los libros: *El orden frágil de la arquitectura*, *Invitación a la Arquitectura*, *Arquitectes en el paisatge*. Actualmente es director de Plans i Projectes Urbans del Ayuntamiento de Barcelona.

Joaquim Español is an architect and staff lecturer at the Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB). His joint work with Francesc Hereu has been recognised by various exhibitions, prizes (FAD Prize for Architecture, 2nd European Prize for Public Space) and publications, the most recent of which is F. Hereu-J. Español. *10 anys d'Arquitectura*. In his research he has explored fields such as formal languages (1973 National Architecture Prize) and form construction techniques (1996 Extraordinary Doctorate Prize). He has published articles, monographs and books, including *El orden frágil de la arquitectura*, *Invitación a la Arquitectura* and *Arquitectes en el paisatge*, and two volumes of poetry, which have also received prizes. He is now Director of Urban Plans and Designs of Barcelona City Council.

El orden frágil de la arquitectura.

El orden frágil de la arquitectura

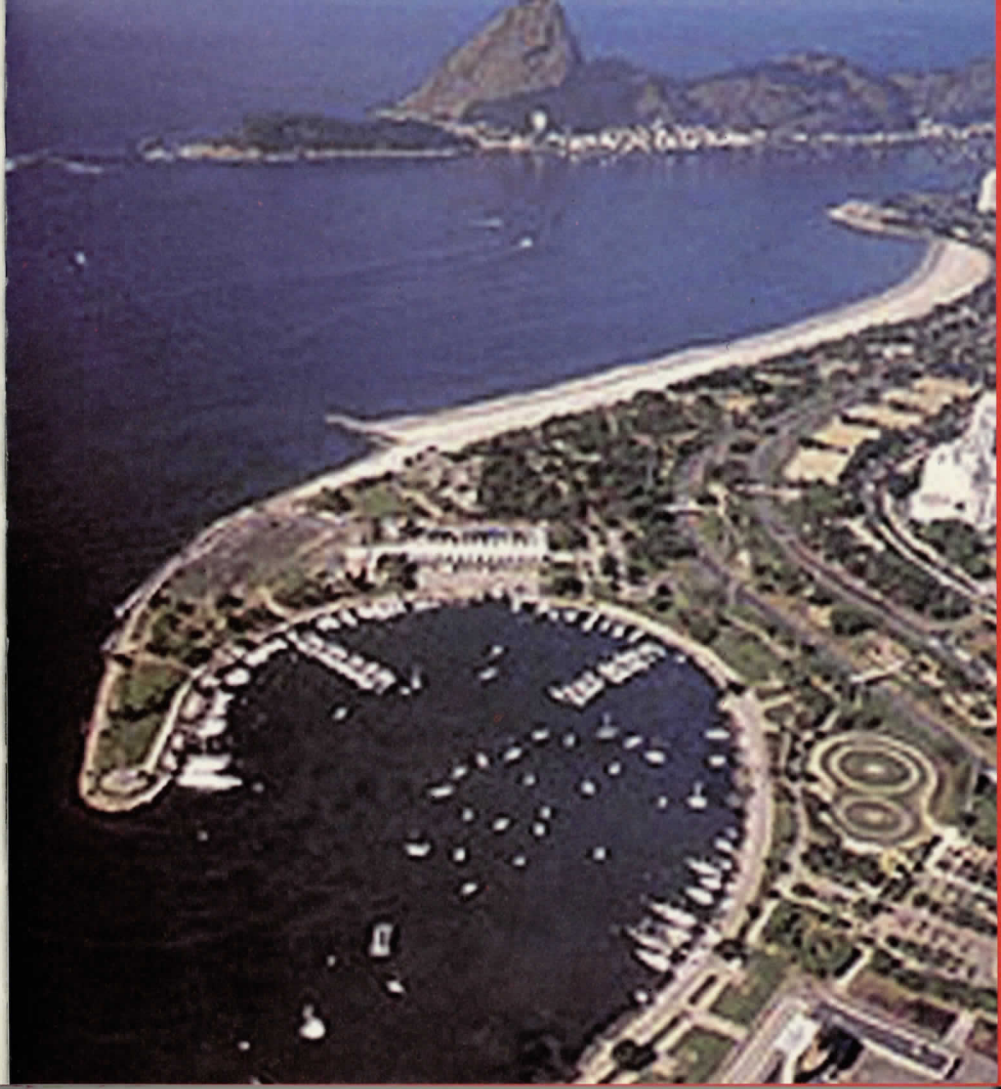
JOAQUIM ESPAÑOL

Arquitecta i urbanista, graduada per la Facultat Bennett (Rio de Janeiro, 1981). Màster en Housing, Planning and Building per l'Institute for Housing Studies (Rotterdam, 1984). Directora de projectes urbans i presidenta de l'Institut Municipal d'Urbanisme de la ciutat de Rio de Janeiro (1993-2000), període en el qual va participar en la gestió dels emblemàtics programes de rehabilitació urbana "Rio-Cidade" i "Favela-Bairro". Actualment treballa com a assessora d'urbanisme.

Arquitecta y Urbanista, graduada por las Facultades Bennett (Rio de Janeiro, 1981). Master en "Housing, Planning and Building" por el Institute for Housing Studies (Rotterdam, 1984). Directora de Proyectos Urbanos y Presidente del Instituto Municipal de Urbanismo de la Prefeitura da Cidade do Rio de Janeiro (1993-2000), periodo en que participó de la gestión de los emblemáticos programas de rehabilitación urbana "Rio-Cidade" y "Favela-Bairro". Actualmente trabaja como Asesora de Urbanismo.

Is an architect and urban planner (Bennett Faculties, Rio de Janeiro, 1981). Master's degree in Housing, Planning and Building (Institute for Housing Studies, Rotterdam, 1984). Director of Urban Designs and President of the Municipal Urban Planning Institute of the Prefeitura da Cidade do Rio de Janeiro (1993-2000), during which time she participated in the management of the emblematic urban rehabilitation programmes "Rio-Cidade" and "Favela-Bairro". She is currently working as an Urban Development Adviser.

COAC
27-11-03

Perejaume
Dominique Perrault

COAC _ 27-11-03

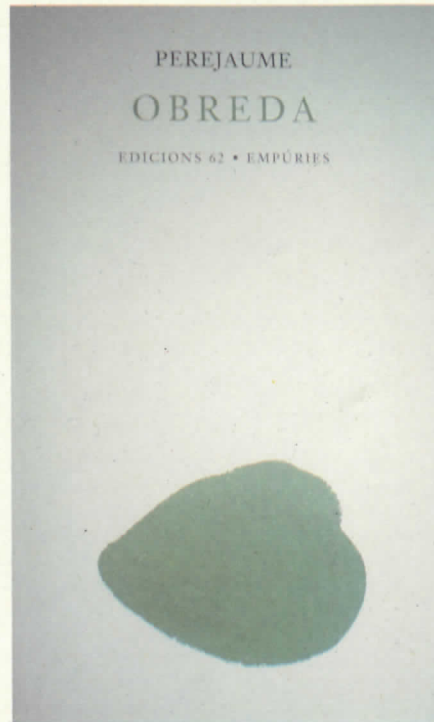

Perejaume viu i treballa a Sant Pol de Mar i al Montnegre. En el seu treball s'hi barregen pràctiques literàries i visuals. La pintura, l'escriptura i les caminades han contribuït en la seva obra a una redefinició del paisatgisme. Exposicions com "Postaler" (1984), "A 2.000 metres de pintura sobre el nivell del mar" (1988), "Galeria Joan Prats, Coll de Pal-Cim del Costabona" (1990), "Girona, Pineda, Sant Pol i la Vall d'Oo" (1997), "Bocamont, Ceret, Figueres, el Prat, Tarragona i Valls" (2000), "L'obra de Granollers" (2002) o "Retrotabula" (2003) en són el testimoni.

Perejaume vive y trabaja entre Sant Pol de Mar y el Montnegre. En su trabajo se mezclan prácticas literarias y visuales. La pintura, la escritura y los largos paseos han contribuido a una redefinición del paisajismo. Exposiciones como "Postaler" (1984), "A 2.000 metres de pintura sobre el nivell del mar" (1988), "Galeria Joan Prats, Coll de Pal-Cim del Costabona" (1990), "Girona, Pineda, Sant Pol i la Vall d'Oo" (1997), "Bocamont, Ceret, Figueres, el Prat, Tarragona i Valls" (2000), "L'obra de Granollers" (2002) o "Retrotabula" (2003) son testimonio de ello.

Perejaume lives and works in Sant Pol de Mar and in the Montnegre hills. His work brings together literary and visual practices. Painting, writing and long walks have contributed in his body of work to a redefinition of the art of landscape, as corroborated by exhibitions such as "Postaler" (1984), "A 2.000 metres de pintura sobre el nivell del mar" (1988), "Galeria Joan Prats, Coll de Pal-Cim del Costabona" (1990), "Girona, Pineda, Sant Pol i la Vall d'Oo" (1997), "Bocamont, Ceret, Figueres, el Prat, Tarragona i Valls" (2000), "L'obra de Granollers" (2002) and "Retrotabula" (2003).

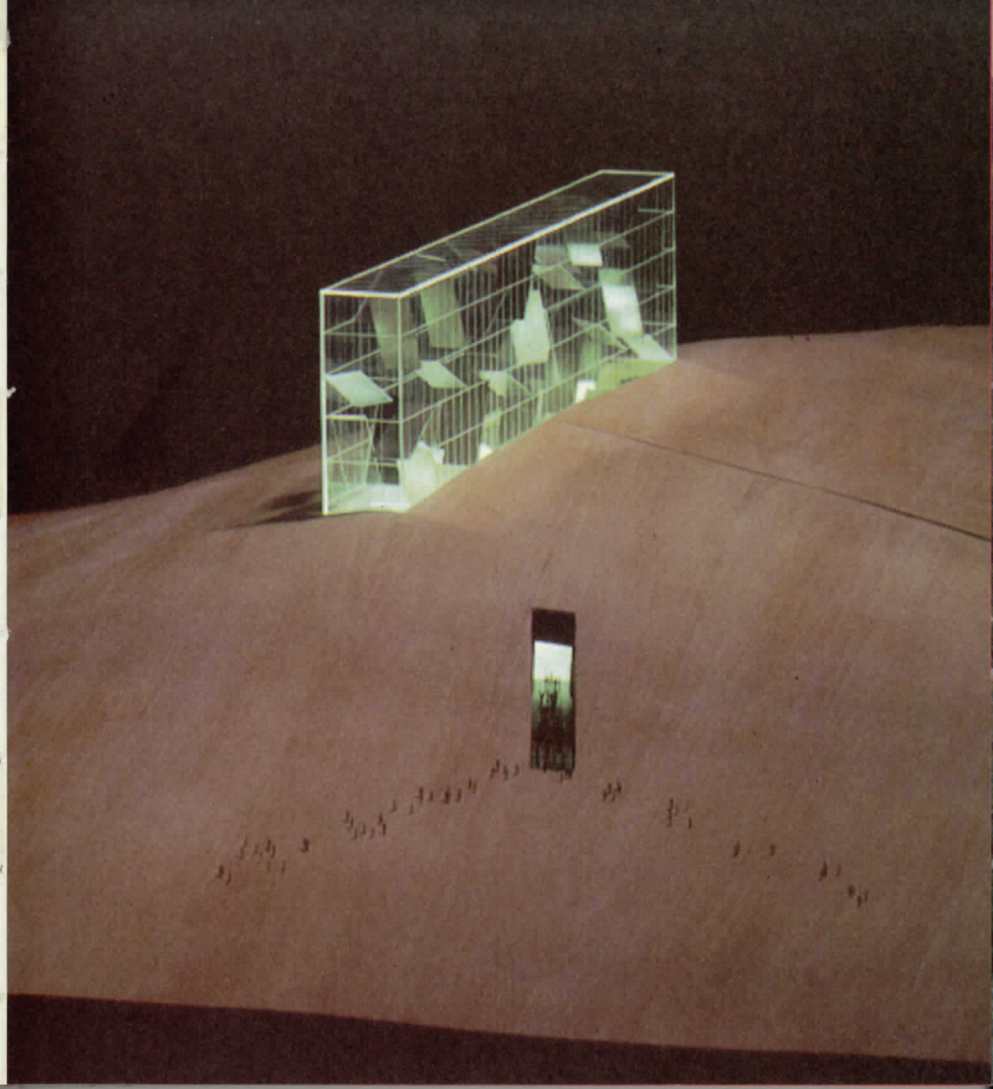

Dominique Perrault (1953) és arquitecte i planificador urbà. Entre els seus projectes més importants destaquen el de la Biblioteca Nacional Francesa de París i el de la piscina i el velòdrom olímpics de Berlín. L'any 1997 li va ser concedit el premi Mies van der Rohe pel seu projecte de la Biblioteca Nacional Francesa i des del 2000 forma part del Comitè d'Urbanisme de Barcelona. Actualment treballa en diferents projectes per al Tribunal de Justícia Europeu, a Luxemburg, el front marítim de Las Teresitas, a Tenerife, o les dues torres d'oficines i hotels a la Diagonal de Barcelona.

Dominique Perrault (1953), arquitecto y planificador urbano, tiene en su haber proyectos tan importantes como el de la Biblioteca Nacional Francesa de París o el de la piscina y velódromo olímpicos de Berlín. En 1997 fue premiado con el Mies van der Rohe de Arquitectura por su proyecto de la Biblioteca Nacional Francesa, y desde el año 2000 forma parte del Comité de Urbanismo de Barcelona. Actualmente trabaja en varios proyectos para el Tribunal de Justicia Europeo, en Luxemburgo, el frente marítimo de Las Teresitas, en Tenerife, o las dos torres de oficinas y hoteles en la Diagonal de Barcelona.

Architect DPLG, Urban Planner SFU. Born 1953 in Clermont-Ferrand, France; works in Paris, Barcelona, Luxemburg, Baltimore USA Most important projects : French National Library, Paris, France; Olympic Velodrome and Swimmingpool, Berlin, Germany; APLIX S.A.- Industrial manufacturing facility, Nantes, France; Great Extension of the European Court of Justice, Luxemburg (studies in progress); Las Teresitas seafront and village, Tenerife, Spain, (studies in progress); Two office and hotel towers on the "Diagonale" in Barcelona, Spain, (studies in progress). State Acedmic Mariinsky Theatre, Second stage, St. Petersburg, Russia, (studies in progress). 1997 Mies van der Rohe Pavilion Award for European Architecture for the French National Library. Since 2000 member of the Urbanism Committee of the City of Barcelona, Spain. tecture, UPC - Polytechnic University of Catalonia, Barcelona).

ETSAB

28-11-03

Gary Hilderbrand

Henry Bava

Martin Knuijt

João Gomes da Silva

Michel Desvigne

Bertrand le Boudec

Paolo Burgi

ETSAB _ 28-11-03

Gary R. Hilderbrand (Nova York, 1956) és director de Reed Hilderbrand i professor adjunt a l'Escola de Disseny de Harvard des de l'any 1990. Ha publicat nombrosos assaigs a la premsa i en llibres i forma part de la redacció de *LandForum* i de *Harvard Design Magazine*. Entre els seus principals projectes cal destacar: rehabilitació del Christian Science Plaza (centre comercial) a Boston, Cementiri Mount Auburn, Museu d'Art Taft, Escola d'Art Sterling & Francine Clark i Arborètum Arnold de la Universitat de Harvard. Membre del Consell Rector de l'Acadèmia Americana a Roma.

Gary R. Hilderbrand (Nueva York, 1956) es director de Reed Hilderbrand y profesor adjunto en la Escuela de Diseño de Harvard desde 1990. Ha publicado numerosos ensayos en publicaciones periódicas y libros, formando parte de la redacción de *LandForum* y *Harvard Design Magazine*. Entre sus principales proyectos cabe destacar: rehabilitación del Christian Science Plaza (centro comercial) en Boston, Cementerio Mount Auburn, Museo de Arte Taft, Escuela de Arte Sterling & Francine Clark y Arboreto Arnold de la Universidad de Harvard. Miembro del Consejo Rector de la Academia Americana en Roma.

Born in New York, 1956. Principal of Reed Hilderbrand and Adjunct Associate Professor at Harvard Design School since 1990. Widely published, contributing essays in numerous books and journals serving on the editorial boards of LandForum at Harvard Design Magazine. Major projects include rehabilitation of the Christian Science Plaza in Boston, Mount Auburn Cemetery, Taft Art Museum, Sterling and Francine Clark Art Institute, and Arnold Arboretum of Harvard University. He is a Fellow of the American Academy in Rome.

Court yard. Massachusetts.

Henri Bava (1957) obté la llicenciatura en Botànica per la Universitat de París (Orsay) l'any 1979. Posteriorment (1980-1984) cursa els estudis d'Arquitectura del Paisatge a l'Escola Nacional Superior del Paisatge de Versailles. Cofundador, juntament amb Michel Hoessler i Olivier Philippe, de l'Agència Ter a París (1986); més endavant, funda l'Agència Ter a Kourou (1989) i a Karlsruhe (2001). Assessor, entre 1993 i 1997, del departament d'Eure (França) en temes referents al desenvolupament urbà i l'arquitectura paisatgística i president (1996-1998) de la Federació Francesa del Paisatge. Des de 1998 és professor a la Universitat de Karlsruhe.

Henri Bava (1957) obtiene la licenciatura en Botánica por la Universidad de París (Orsay) en 1979. Posteriormente (1980-1984) cursa los estudios de Arquitectura del Paisaje en la Escuela Nacional Superior del Paisaje de Versailles. Cofundador, junto con Michel Hoessler y Olivier Philippe, de la Agencia Ter en París (1986); más adelante, fundará la Agencia Ter en Kourou (1989) y en Karlsruhe (2001). Asesor, entre 1993 y 1997, del departamento de Eure (Francia) en temas referentes al desarrollo urbano y la arquitectura paisajística y presidente (1996-1998) de la Federación Francesa del Paisaje. Desde 1998 es profesor en la Universidad de Karlsruhe.

Born: 30th August 1957. 1979: Diploma in botany at the university of Paris Orsay. 1980-1984: Studies of landscape architecture at the "Ecole Nationale Supérieure du Paysage" (ENSP) in Versailles. Diploma as a landscape architect DPLG. 1986: Foundation of Agence Ter in Paris with Michel Hoessler and Olivier Philippe. 1987-1998: Lecturer at the ENSP. 1989: Foundation of Agence Ter in Kourou, French Guyana. 1993-1997: Adviser for urban development and landscape architecture of the departement Eure, France. 1996-1998: Chairman of the "Fédération Française du Paysage", since 1998: Professor at the university of Karlsruhe, Germany. 2001: Foundation of Agence Ter in Karlsruhe.

Aigua Màgica. Landgartenschau 2000. Lohne.

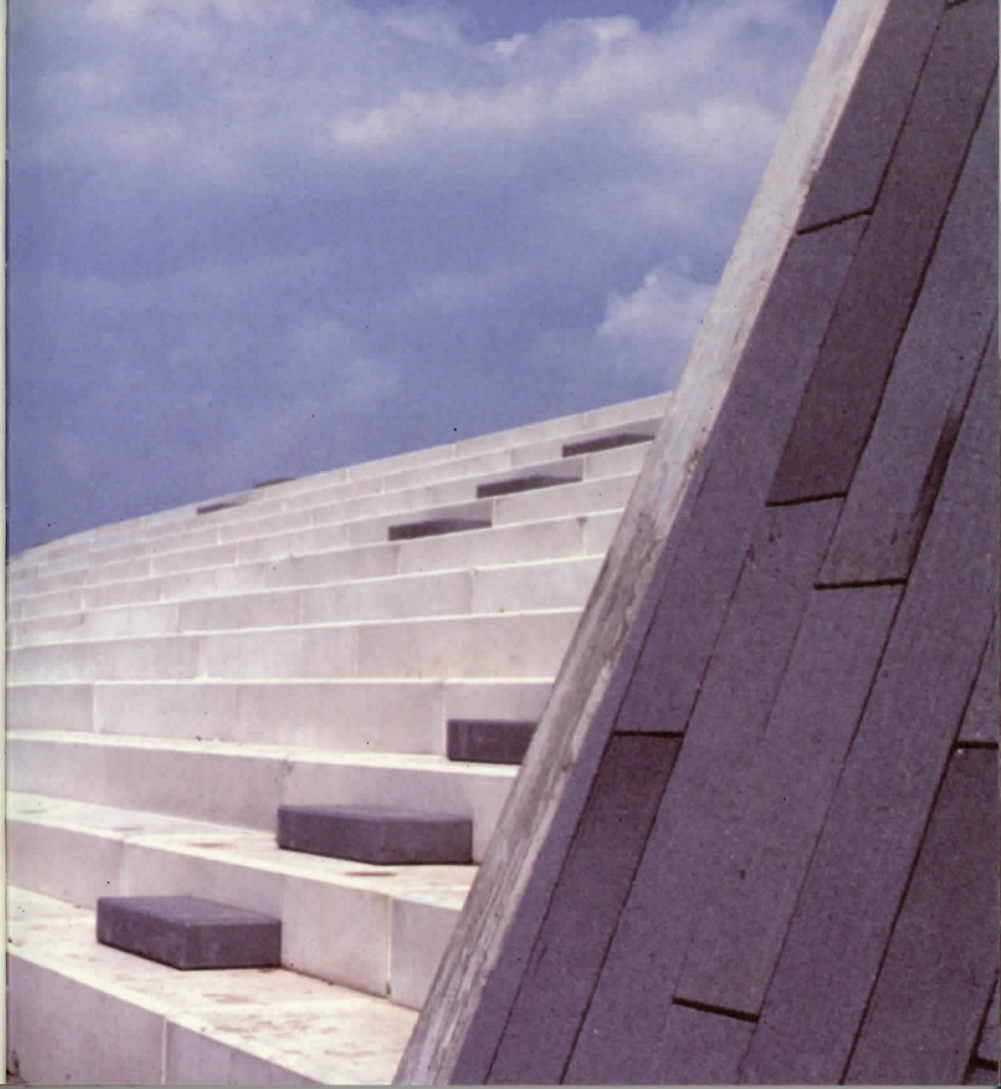

Martin Knuijt (1966) és un dels quatre membres fundadors d'OKRA, un destacat gabinet d'arquitectura del paisatge a Holanda. Abans ja havia treballat com a projectista en un equip de planificadors urbans i arquitectes paisatgistes de Rotterdam. Ha col·laborat en molts projectes de desenvolupament de paisatges i espais urbans, des de projectes més abstractes fins a projectes concrets d'organització de l'espai i d'objectes arquitectònics. Recentment ha fet alguns estudis sobre l'ús de l'espai i la mobilitat a la xarxa urbana. Coautor, juntament amb Hans Ophuis i Peter van Saane, del llibre *Modern Park Design: Recent Trends*.

Martin Knuijt (1966) es uno de los cuatro miembros fundadores de OKRA, un importante gabinete de arquitectura del paisaje en Holanda. Anteriormente ya había trabajado como proyectista en un equipo de planificadores urbanos y arquitectos paisajistas de Rotterdam. Ha colaborado en numerosos proyectos de desarrollo de paisajes y espacios urbanos, desde proyectos más abstractos hasta proyectos concretos de organización del espacio y de objetos arquitectónicos. Recientemente ha realizado varios estudios sobre el uso del espacio y la movilidad en la red urbana. Coautor, junto con Hans Ophuis y Peter van Saane, del libro *Modern Park Design: Recent Trends*.

Ir. Martin Knuijt bnt (1966), landscape architect. Martin Knuijt is one of the four founders of OKRA, a prominent landscape architecture office in The Netherlands. Before OKRA he has worked for several years as designer in a team of Urban Planners and Landscape Architects with the municipality of Rotterdam. He is mostly active as designer in urban and landscape development projects on a wide range of design assignments. These vary from abstract plans and long-term visions for the development of landscapes and urban spaces to detailed designs for spatial organisation and architectural objects. The emphasis within this package is on visions and landscape and urban development projects. Recently, he has made studies on spatial use and mobility studies in the urban network. He is author of a couple of publications, including the book Modern Park design, recent trends, together with Hans Ophuis and Peter van Saane.

João Gomes da Silva (Lisboa, 1962) estudia Arquitectura del Paisatge a la Universitat d'Évora (1979-1985). Des de l'any 1990 ha exercit com a professor a diferents universitats i escoles com ara la Universitat Tècnica de Berlín, l'Escola Nacional Superior del Paisatge de Versalles, la Universitat de Girona o la Universitat de Brasília. El 2001 és nomenat membre del jurat del Grand Prix du Paysage, del Ministeri de Medi Ambient francès. Des de l'any 2000 és vicepresident de l'APAP (Associació Portuguesa d'Arquitectes Paisatgistes).

João Gomes da Silva (Lisboa, 1962) cursa la licenciatura en Arquitectura del Paisaje por la Universidad de Évora (1979-1985). Desde 1990 ha ejercido como profesor en varias universidades y escuelas: Universidad Técnica de Berlín, Escuela Nacional Superior del Paisaje de Versalles, Universidad de Gerona o Universidad de Brasília, entre otras. En el año 2001 es elegido miembro del jurado del Grand Prix du Paysage, del Ministerio de Medio Ambiente francés. Desde el año 2000 es vicepresidente de la APAP (Asociación Portuguesa de Arquitectos Paisajistas).

João Gomes da Silva (Lisbon, 1962) studied Landscape Architecture at the University of Evora (1979-1985). Since 1990, he has lectured at various universities and schools: Technical University of Berlin, National School of Landscape Architecture at Versailles, the University of Girona and the University of Brasília, among others. In 2001, he was chosen as a member of the jury for the Grand Prix du Paysage, of the French Ministry of the Environment. Since 2000, he has been Vice President of the APAP (Portuguese Association of Landscape Architects).

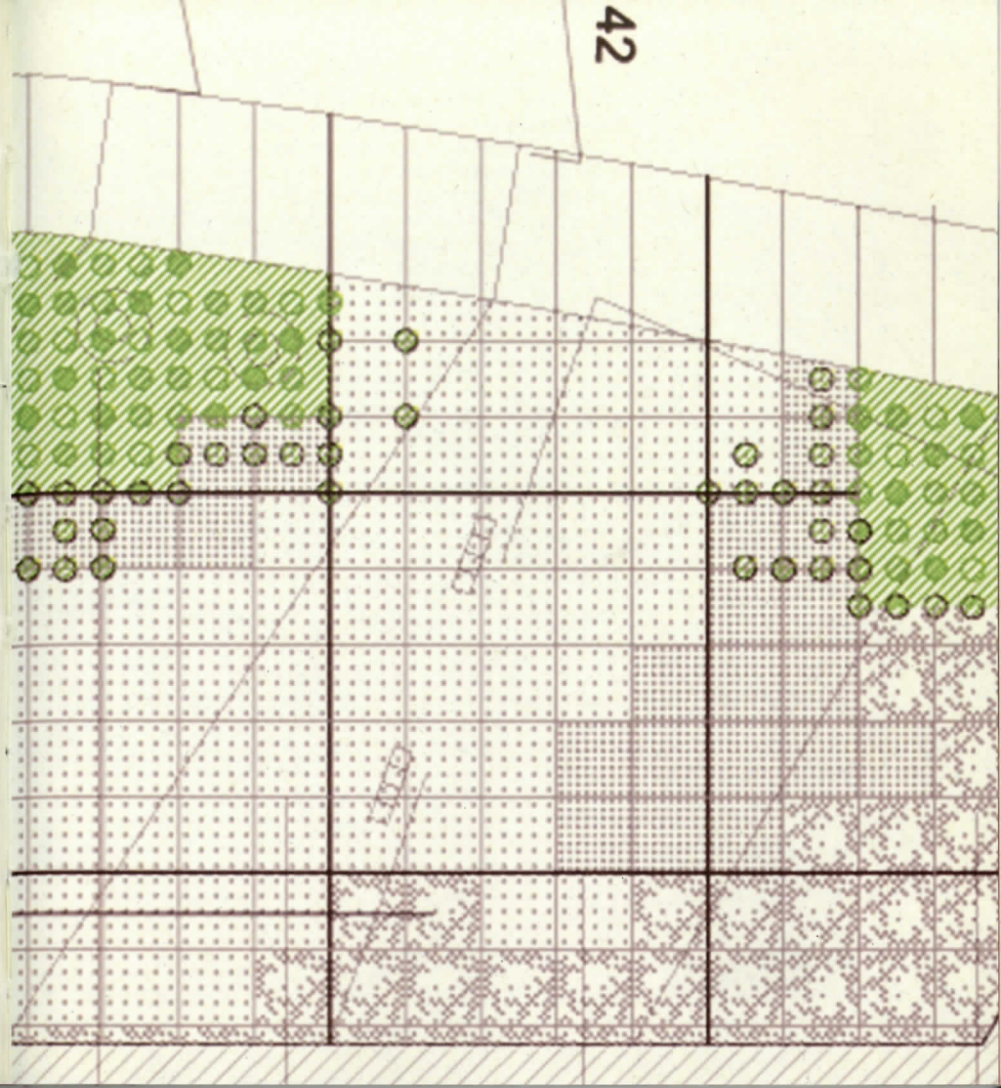

Michel Desvigne és Arquitecte Paisatgista, graduat per la Facultat de Ciències Naturals de Lió i, posteriorment, per l'Escola Nacional Superior del Paisatge (ENSP) de Versailles. Al llarg de la seva carrera, ha col·laborat amb els millors arquitectes: Paul Andreu, Norman Foster, Herzog and de Meuron, Rem Koolhaas, Renzo Piano, I. M. Pei, Christian de Portzamparc, Jean Nouvel, Richard Rogers, Bernard Tschumi... Professor i investigador a l'ENSP de Versailles, a l'Escola Politècnica Federal de Lausana, a l'Institut d'Arquitectura de Ginebra o a l'Escola de Disseny de la Universitat de Harvard, entre d'altres. L'any 2000 rep la Medalla de l'Acadèmia Francesa d'Arquitectura i el 2003 és elegit candidat a guanyar el Grand Prix de l'Urbanisme.

Michel Desvigne es Arquitecto Paisajista, graduado por la Facultad de Ciencias Naturales de Lyon y, posteriormente, por la Escuela Nacional Superior del Paisaje (ENSP) de Versailles. A lo largo de su carrera, ha colaborado con los más notables arquitectos: Paul Andreu, Norman Foster, Herzog and de Meuron, Rem Koolhaas, Renzo Piano, I. M. Pei, Christian de Portzamparc, Jean Nouvel, Richard Rogers, Bernard Tschumi... Profesor e investigador en numerosas escuelas: ENSP de Versailles, Escuela Politécnica Federal de Lausana, Instituto de Arquitectura de Ginebra, Escuela de Diseño de la Universidad de Harvard... Recibe la Medalla de la Academia Francesa de Arquitectura (2000) y opta al Grand Prix de l'Urbanisme (2003).

Principal director of Michel Desvigne Landscape Architects, Michel Desvigne has been designing landscapes for 19 years. He graduated initially from the Faculty of Natural Sciences in Lyon and then from the Ecole Nationale Supérieure du Paysage at Versailles. Throughout his career and in current projects, Michel Desvigne collaborates with the world's leading architects, including Paul Andreu, Sir Norman Foster, Herzog and de Meuron, Rem Koolhaas, Renzo Piano, I.M. Pei, Christian de Portzamparc, Jean Nouvel, Richard Rogers, Bernard Tschumi... Michel Desvigne teaches and researches at E.N.S.P. in Versailles, the "Ecole Polytechnique Fédérale" in Lausanne, the "Institut d'Architecture" in Geneva, Harvard University Graduate School of Design. In 2000, Michel Desvigne received the Medal of the French Academy of Architecture and in 2003, he was nominated for the "Grand prix de l'urbanisme".

Bertrand Le Boudec és arquitecte i actualment professor a l'Escola d'Arquitectura de París-Belleville. Premiats amb la beca L'Envers des Villes, l'any 1995 van fundar l'Atelier Traverses associat a Hélène Izembart, arquitecta paisatgista. Entre les seves obres més importants, destaquen el parc marítim de l'illa de Tatihou, a la Mànega, i els jardins de l'ambaixada del Brasil a París. Alguns de llurs treballs de recerca publicats són: *Mémoires de paysages* (2000), *Le canal de la Somme* (2003) i *Waterscapes* (2003), aquest darrer sobre el tractament d'aigües residuals mitjançant sistemes vegetals.

Bertrand Le Boudec es arquitecto y en la actualidad profesor en la Escuela de Arquitectura de París-Belleville. Premiado con la beca L'Envers des Villes. En 1995 fundó el Atelier Traverses asociado con Hélène Izembart, arquitecta paisajista. Entre sus obras más importantes, cabe destacar el parque marítimo de la isla de Tatihou, en el canal de la Mancha, y los jardines de la embajada de Brasil en París. Algunos de sus trabajos de investigación publicados son: *Mémoires de paysages* (2000), *Le canal de la Somme* (2003) y *Waterscapes* (2003), este último sobre el tratamiento de aguas residuales mediante sistemas vegetales.

Bertrand Le Boudec is an architect and currently lectures at the Paris-Belleville School of Architecture. He has been awarded with the L'Envers des Villes grant. In 1995 he founded Atelier Traverses in association with Hélène Izembart, landscape architect. Their major works include the marine park on the island of Tatihou, in the English Channel, and the gardens of the Brazilian Embassy in Paris. Their published research works include Mémoires de paysages (2000), Le canal de la Somme (2003); and Waterscapes (2003); the latter deals with the treatment of wastewater by vegetal systems.

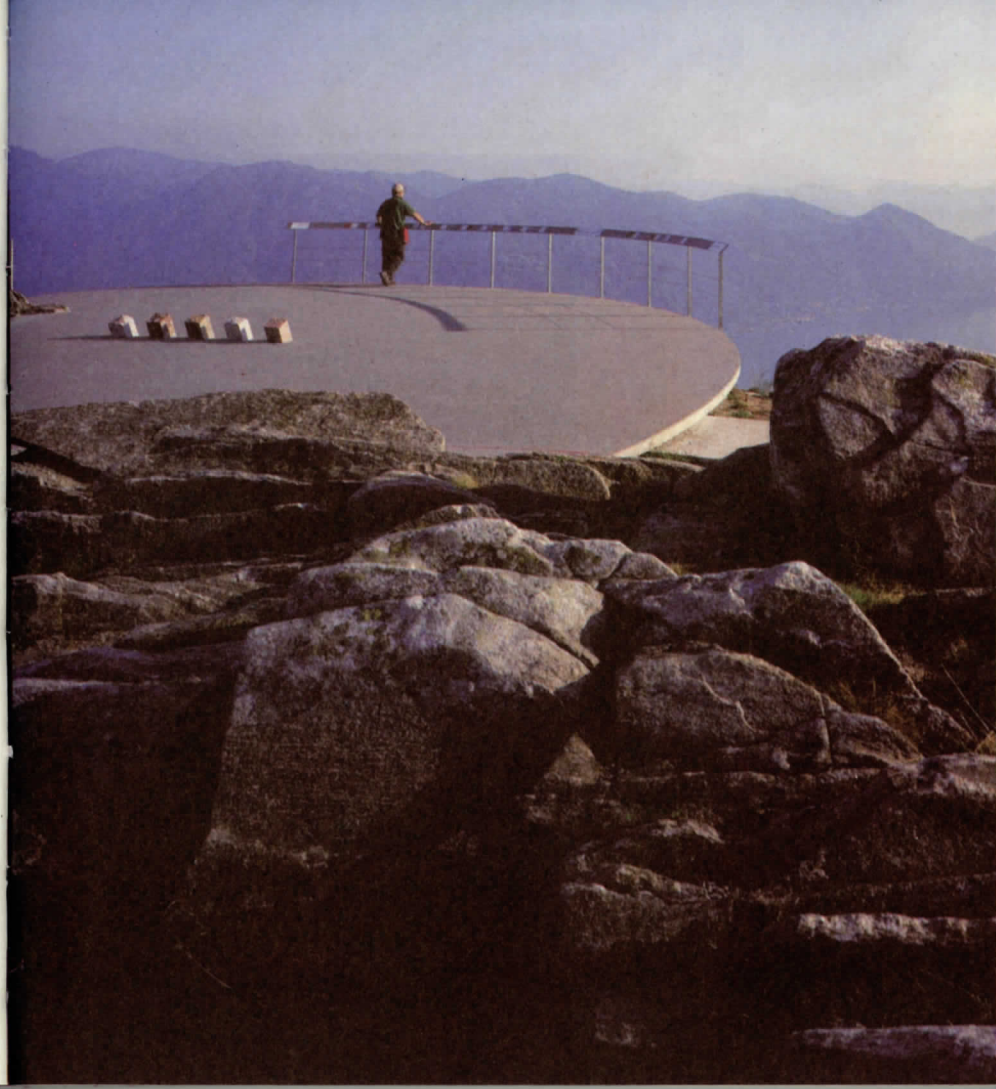

És professor adjunt d'Arquitectura del paisatge a la Universitat de Pennsilvània i professor i investigador a l'Institut Universitari d'Arquitectura de Venècia. Ha exercit com a arquitecte paisatgista des de 1977 quan obrí el seu propi despatx a Camorino (Suïssa) després d'haver-se graduat per l'Escola d'Enginyeria de Rapperswil (1975) obtenint la màxima qualificació, a la qual han seguit nombrosos premis en reconeixement a la seva obra. Ha estat membre de la junta de la Federació Suïssa d'Arquitectes Paisatgistes i ha pronunciat ponències i conferències al Canadà, als EUA i a Europa. Ha publicat articles en un ampli ventall de revistes especialitzades.

Es profesor adjunto de Arquitectura del paisaje en la Universidad de Pensilvania y profesor-investigador en el Instituto Universitario de Arquitectura de Venecia. Ha ejercido como arquitecto paisajista desde 1977 cuando abrió su propio despacho en Camorino (Suiza) después de graduarse por la Escuela de Ingeniería de Rapperswil (1975) con la máxima calificación, a la que han seguido numerosos premios en reconocimiento a su trabajo. Ex miembro de la junta de la Federación Suiza de Arquitectos Paisajistas, ha dado ponencias y conferencias en Canadá, USA y Europa. Asimismo ha publicado numerosos artículos en revistas especializadas.

Paolo L. Bürgi is adjunct professor of Landscape Architecture at the University of Pennsylvania and professor-researcher at the IUAV, Istituto Universitario di Architettura di Venezia, Italy. He has been practicing as a free-lance landscape architect since 1977 when he opened his own practice in Camorino, Switzerland, after having graduated in landscape architecture and planning at the Engineering School of Rapperswil in 1975 winning first prize. He was Board member of the Swiss Federation of Landscape Architects, and has presented papers at conferences in Canada, USA and throughout Europe. His articles and design work have been published in a wide range of specialist literature.

COAC

29-11-03

José Antonio Marina

Joan Forgas

Beth Gali

Teresa Gali-Izard

Catherine Mosbach

Alain Richert

COAC_29-11-03

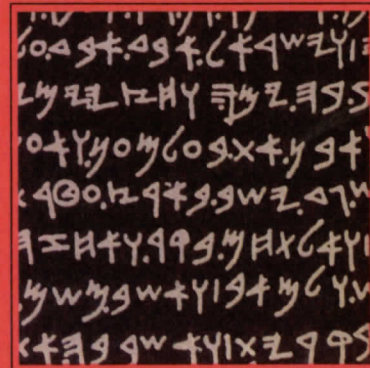
José Antonio Marina és catedràtic de filosofia a batxillerat. Elabora una teoria de la intel·ligència que comença a la neurologia i acaba a l'ètica. Autor de nombroses obres: *Elogio y refutación del ingenio*, *Teoría de la inteligencia creadora*, *Ética para náufragos*, *El misterio de la voluntad perdida*, *La selva del lenguaje*, *El vuelo de la inteligencia*, i sobretot, *La lucha por la dignidad*, escrit amb Maria de la Valgoma. Premis rebuts: Nacional d'Assaig, Anagrama d'Assaig, Don Juan de Borbón al millor llibre de l'any, Agustín Ferret de periodisme, DMR d'economia, Giné de los Ríos d'innovació educativa.

José Antonio Marina es catedrático de filosofía de Bachillerato. Su proyecto intelectual consiste en elaborar una teoría de la inteligencia que comience en la neurología y termine en la ética. Es autor de *Elogio y refutación del ingenio*, *Teoría de la inteligencia creadora*, *Ética para náufragos*, *El misterio de la voluntad perdida*, *La selva del lenguaje*, *El vuelo de la inteligencia*, y algunos otros. Está especialmente orgulloso de *La lucha por la dignidad*, escrito en colaboración con María de la Valgoma. Ha recibidos numerosos premios: Nacional de Ensayo, Anagrama de Ensayo, Don Juan de Borbón al mejor libro del año, Agustín Ferret de periodismo, DMR de Economía, Gine de los Rios de Innovación Educativa.

José Antonio Marina is Head of the Philosophy Department for Baccalaureate students. He likes to consider himself a "cultural detective" and is proud of being a good gardener and having invented a new variety of cabbage, called The Empress of Spears. His intellectual project consists of developing a theory of intelligence that begins with neurology and ends with ethics. He is the author of Elogio y refutación del ingenio, Teoría de la inteligencia creadora, Ética para náufragos, El misterio de la voluntad perdida, La selva del lenguaje, El vuelo de la inteligencia, and among others. He is particularly proud of La lucha por la dignidad, written in collaboration with María de la Valgoma. He has received numerous prizes: the National Essay Prize, the Anagrama Essay Prize, the Don Juan de Borbón Prize for the Book of the Year, the Agustín Ferret Prize for Journalism, the DMR Economy Prize and the Gine de los Rios Prize for Educational Innovation.

José Antonio Marina

Teoría de la
inteligencia creadora

COMPACTOS ANAGRAMA

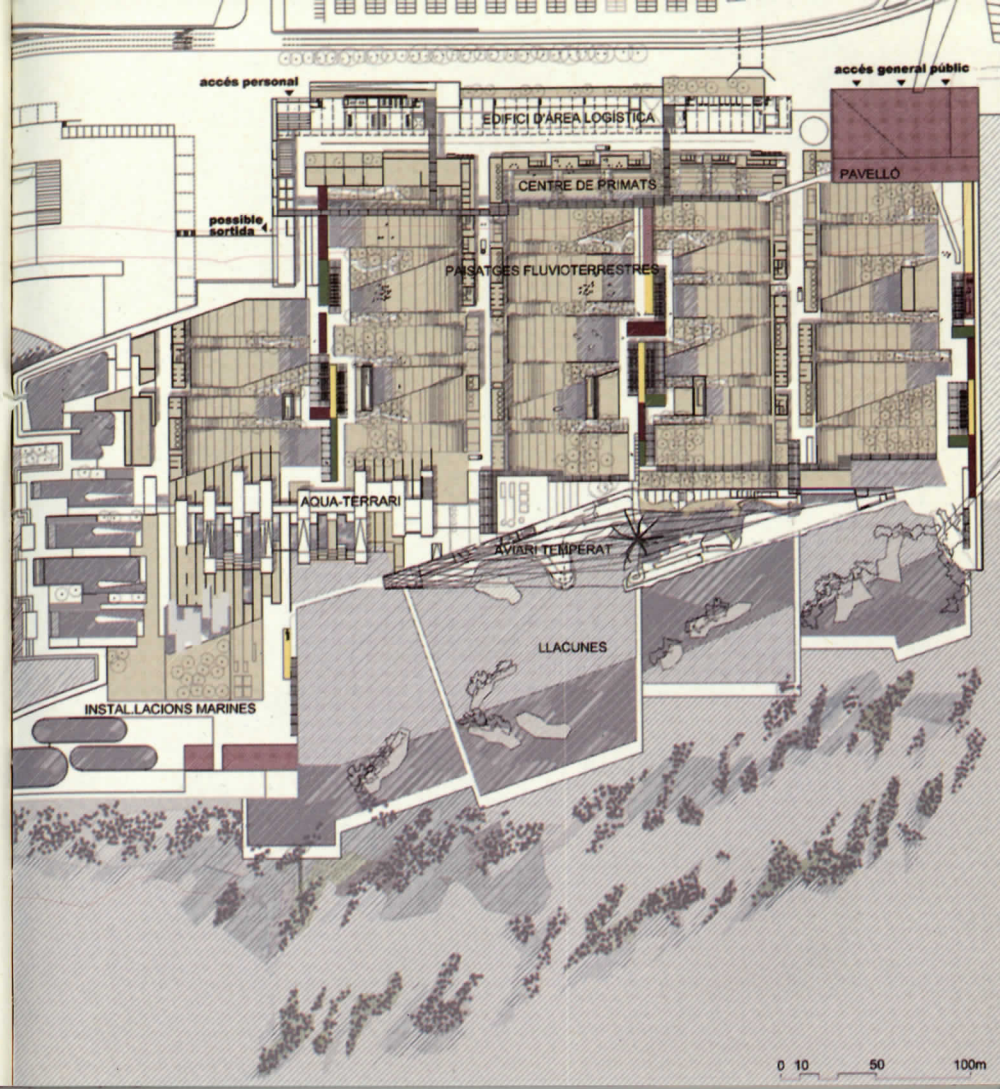

Arquitecte per la UPC, professor de l'ETSAV, amb despatx professional amb Dolors Ylla-Català des de 1987. Entre els projectes i obres realitzats destaquen el COAC de Vic, les Escoles d'Enginyeria d'UV, la seu de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, el Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya, el teatre Kursaal de Manresa, l'Ordenació del nou Zoo Marí de Barcelona dins del Fòrum 2004 i el concurs internacional d'Ordenació per a les cotes altes del Parc de Montjuïc de Barcelona. Tots aquests encàrrecs han estat guanyats per concurs d'arquitectura i han obtingut diversos premis i distincions.

Joan Forgas Coll es arquitecto (UPC) y profesor de la ETSAV, llevando, desde 1987, un despacho profesional junto con Dolors Ylla-Català. Entre sus proyectos y obras cabe destacar el COAC de Vic, las Escuelas de Ingeniería de UV, la sede del Ayuntamiento del Prat de Llobregat, el Centro Tecnológico de Telecomunicaciones de Cataluña, el teatro Kursaal de Manresa, la ordenación del nuevo Zoo Marino de Barcelona, dentro del Forum 2004, y el concurso internacional de ordenación para las cotas altas del Parque de Montjuïc de Barcelona. Dichos encargos han sido ganados mediante concurso de arquitectura, habiendo obtenido varios premios y distinciones.

Qualified as an architect at the UPC. He is a lecturer at the El Vallès School of Architecture and has been in joint practice with Dolors Ylla-Català since 1987. His designs and works include the COAC headquarters in Vic, the Engineering Schools (UV), El Prat de Llobregat Town Hall, the Telecommunications Technology Centre of Catalonia, the Kursaal theatre in Manresa, the planning of Barcelona's new Marine Zoo as part of the Forum 2004 and his entry in the international competition to plan the upper slopes of Montjuïc Park in Barcelona. All of these commissions were received as a result of architecture competitions and he have been awarded with various prizes and distinctions.

Des de 1981 fins a 1988 va treballar per a l'ajuntament de Barcelona, on va dur a terme diferents projectes en espais públics com el Parc Joan Miró, el Fossar de la Pedrera, el Parc i el Sot del Migdia. És coneguda internacionalment pels seus projectes arreu d'Europa: Remodelació de Patrick Street i Grand Parade a la ciutat de Cork (Irlanda, 1999), i dels centres històrics de 's-Hertogenbosch (Holanda 1993-1998) i Dublín (Irlanda, 2002). A Espanya ha dut a terme projectes com La Biblioteca Joa Miró, el Parc de Zafra a Huelva (1994), El centre comercial Fòrum Salamanca (1999), El campus audiovisual de Poble Nou (2000), i la zona de banys del Fòrum 2004. És professora a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat de Barcelona (ETSAB) des de 1994.

Entre 1981 y 1988 trabajó para el Ayuntamiento de Barcelona en distintos proyectos: parque Joan Miró, Fossar de la Pedrera, Sot del Migdia. Conocida internacionalmente por sus proyectos de remodelación de Patrick Street y Grand Parade en la ciudad de Cork (Irlanda, 1999) y de los centros históricos de 's-Hertogenbosch (Holanda, 1993-1998) y Dublín (2002). En España ha realizado los siguientes proyectos: Biblioteca Joan Miró, parque Zafra en Huelva (1994), centro comercial Forum Salamanca (1999), campus audiovisual de Poble Nou (2000) y zona de baños Forum 2004. Profesora en la ETSAB desde 1994.

Between 1981 and 1988 she worked for Barcelona City Council, where she carried out projects for public spaces such as Joan Miró Park, the Fossar de la Pedrera, and the Park and El Sot del Migdia. She is internationally known for her projects around Europe: the remodelling of Patrick Street and Grand Parade in the city of Cork (Ireland, 1999), and the historic centres of 's-Hertogenbosch (Holland, 1993-1998) and Dublin (Ireland, 2002). In Spain she has carried out projects such as the Joan Miró Library, Zafra Park in Huelva (1994), Salamanca Forum Shopping Centre (1999), the Audiovisual Campus in Poble Nou (2000) and the bathing area of the Forum 2004. She has been a lecturer at the Barcelona School of Architecture (ETSAB) since 1994.

Va néixer a Barcelona el 1968. És enginyera técnicoagrícola i paisatgista. Des de 1989 ha estat treballant en projectes de jardineria i paisatge, entre els quals la restauració de l'estany d'Arriaga a Vitòria, el jardí museu d'art a Sabadell, el parc Cordellas a Cerdanyola, la piscina de l'hotel Son Antem a Mallorca o la restauració del torrent de la Gripià a Terrassa. Ha col·laborat amb els arquitectes Tarrasó-Espinas, Eduardo Arroyo, FOA, Abalos y Herreros, Vázquez-Consuegra, Rubiño-Márquez, Coll-Leclerc, Torres-Nadal, Nebot. Actualment imparteix classes a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Madrid.

Nacida en Barcelona en mayo del 68. Ingeniero Técnico Agrícola y Paisajista. Trabaja desde 1989 en proyectos de jardinería y paisaje entre los cuales Restauración del estanque de Arriaga en Vitoria, jardín museo de arte en Sabadell, parque Cordellas en Cerdanyola, piscina hotel Son Antem en Mallorca, restauración del torrent de la Gripià en Terrassa. Colabora habitualmente con los arquitectos Tarrasó-Espinas, Eduardo Arroyo, FOA, Abalos y Herreros, Vázquez-Consuegra, Rubiño-Marquez, Coll-Leclerc, Torres-Nadal, Nebot. Imparte clases en la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid.

Born in Barcelona in May 1968. Agricultural Engineer and Landscape Architect. She has worked since 1989 on gardening and landscaping designs, including the restoration of the Lake of Arriaga in Vitoria, the gardens of Sabadell Art Museum, Cordellas Park in Cerdanyola, the swimming pool of the Son Antem hotel in Majorca, and the restoration of the La Gripià torrent in Terrassa. She is a regular collaborator with the following architects: Tarrasó-Espinas, Eduardo Arroyo, FOA, Abalos y Herreros, Vázquez-Consuegra, Rubiño-Marquez, Coll-Leclerc, Torres-Nadal and Nebot. She gives classes at the Madrid School of Architecture (ETSAM).

És arquitecta paisatgista, graduada per l'Escola Nacional Superior del Paisatge de Versailles (1986). Coeditora i cofundadora de la revista *Pages Paysage* (1987). Postgraduat en Història de les Civilitzacions per l'EHESS de París. L'any 1993 rep el premi de l'Aménagement Urbain du Moniteur pels espais exteriors del grup A. Derry a Issy-les-Moulineaux i, el 1995, obté el Trophée du Paysage concedit pel ministeri francès de Medi Ambient i Desenvolupament Regional pels espais exteriors del grup E. Dolet a la mateixa localitat. Premiada amb la beca Léonard de Vinci, del Ministeri d'Afers Exteriors francès (1994). Professora visitant a l'Escola de Belles Arts de la Universitat de Pennsilvània (2003).

Es arquitecta paisajista, graduada por la Escuela Nacional Superior del Paisaje de Versailles (1986). Cofundadora de la revista *Pages Paysage* (1987). Posgraduado en Historia de las Civilizaciones por la EHESS de París. En 1993 recibe el premio Aménagement Urbain du Moniteur por los espacios exteriores del grupo A. Derry en Issy-les-Moulineaux y, en 1995, el Trophée du Paysage otorgado por el ministerio francés de Medio Ambiente y Desarrollo Regional por los espacios exteriores del grupo E. Dolet en la mencionada localidad. Ganadora de la beca Léonard de Vinci, del Ministerio de Asuntos Exteriores francés (1994). Profesora visitante en la Escuela de Bellas Artes de la Universidad de Pensilvania (2003).

Landscape architect graduate of the ENSP of Versailles. 1986. Co-editor and co-founder of the review Pages Paysage in 1987. Landscape architecture practice in Paris since 1987. Postgraduate degree (DEA) in History and Civilizations at the EHESS in Paris. 1990. Aménagement Urbain du Moniteur prize in 1993: special commendation for exterior spaces of the A. Derry group in Issy-les-Moulineaux. Lauréate de la bourse "Léonard de Vinci". Ministry of the Affaires Etrangères. 1994. Trophée du Paysage awarded by the French Ministry of the Environment and Regional Development in 1995: special commendation for exterior spaces of the E. Dolet group in Issy-les-Moulineaux. Visiting Professor. University of Pennsylvania Graduate School of Fine Arts. 2003.

Alain Richert (1947) ha cursat estudis de Medicina (1971). Fins a l'any 1978 ha estat experimentant en els camps de la pintura, la fotografia i el vídeo, havent presentat nombroses exposicions. També ha estudiat botànica i ornitologia, i s'ha interessat pel món dels jardins i per llibres i filmografia sobre la jardineria. Ha dissenyat jardins privats i també jardins oberts al públic en centres històrics. Assessor de col·lectius rurals, ha impartit un taller a l'Escola del Paisatge de Versalles. Arquitectura en jardineria. La seva principal preocupació és intentar relacionar història, art i ciència en la creació de jardins.

Alain Richert (1947) ha cursado estudios de Medicina (1971) hasta 1978, experimentación en los ámbitos de la pintura, fotografía y vídeo, habiendo realizado numerosas exposiciones. Asimismo ha estudiado botánica y ornitología, interesándose por el mundo de la jardinería y por libros y filmografía. Diseñador de jardines privados, así como de jardines abiertos al público en centros históricos. Asesor de colectivos rurales, ha impartido un taller en la Escuela del Paisaje de Versalles. Arquitectura en jardinería. Su principal preocupación es intentar relacionar historia, arte y ciencia en la creación de jardines.

Alain Richert. Born in 1947. Medical studies: 1971. Until 1978: experiments with painting, photography and video. Numerous exhibitions. Personal studies of botany and ornithology. Then gardens and books and movies about them. He has designed private gardens and gardens open to the public in historical places. Consultant for rural collectives. He has taught a workshop at the Versailles School of Landscape Architecture on gardening and art in the garden. His main preoccupation is still trying to link history, art and science in the creation of gardens.

Comité d'honor

Molt Hble. Sr. Jordi Pujol i Soley
President de la Generalitat de Catalunya
President d'honor

Hble. Sr. Felip Puig i Godes
Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya

Hble. Sr. Ramon Espadaler
Conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya

Excm. Sr. José Montilla Aguilera
President de la Diputació de Barcelona

Excm. Sr. Didac Pestaña i Rodríguez
Vicepresident de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Excm. Sr. Joan Clos i Matheu
Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

Ilstm. Sr. Antoni Serra i Ramoneda
President de la Caixa Catalunya
President de la Fundació Territori i Paisatge

Sr. Javier Navarro Martínez
President de la Fundació Caixa d'Arquitectes

Excm. i Mgnt. Sr. Josep Ferrer Llop
Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

Ilstm. Sr. Jesús Alonso i Sáinz
Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Sr. Jaume Sanmartí i Verdager
Director de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona

Ilstm. Sr. Jordi Ludevid i Anglada
President de la Demarcació de Barcelona, COAC

Comitè d'Organització

Jordi Bellmunt
Sotsdirector ETSAB
Director Màster Arquitectura del
Paisatge (DUOT-UPC)

Alfred Fdez. De la Reguera
Prof. de la Titulació de Paisatge
Vocal de la Associació d'Amics de
la UPC

Enric Batlle
Prof. Dept. d'Urbanisme ETSAB
Prof. del Màster Arquitectura del
Paisatge (DUOT-UPC)

Maria Goula
Prof. Dept. d'Urbanisme ETSAB
Prof. del Màster Arquitectura del
Paisatge (DUOT-UPC)

Comitè Tècnic

Elena Puigmal
Coordinació global

Paula Bruna
Alexandre Campello
Coordinació
Premi Europeu de Paisatge Rosa
Barba

Maite Manzano
Col·laboració de l'Agrupació
d'Arquitectes Urbanistes de
Catalunya

Amb el suport de:

Olga Alonso
Assessora

Roser Badal
Juan Carlos Gonzalez
Mercè Marzo
Premsa, COAC

Miguel Blasco
Director Gestió Recursos, COAC

Sonia Blasco
Itineraris, COAC

**Àrea de Cultura Formació i
Publicacions**

Amadeu Santacana
Oleguer Gelpí
Pàgina Web, COAC

Cans / Dominich
Imatge Logo

Marius & Laura, s.l.
Disseny Gràfic

Exposició COAC

Organització de la Biennal
Comissariat

Paula Bruna
Alexandre Campello
Coordinació

**Kris Scheerlinck &
Koen Meersman para
aubergine**
Disseny exposició

Marius & Laura, s.l.
Disseny gràfic

Talleres Mecánicos Pascual, s.l.
Estructures de ferro
Miguel Muñoz - Il·luminació
Oriol Vilardell - Fusteria
Ferran Vidal - Pintura
Producció

Patrizia Falcone
Arquitecta I. M. Parcs i Jardins
Intervenció exterior

I. M. Parcs i Jardins
Producció intervenció exterior

Exposicions ETSAB

Organització de la Biennal
Comissariat

Jordi Bellmunt
Maria Goula
Anna Zahonero
Anna Pujol
Comitè d'Organització

Anna Zahonero
Coordinació Global

Teresa Fonseca
Coordinació Tècnica

Teresa Fonseca
Liv Brandt
Anna Pujol
Katerina Andritsou
Ioana Spanou
Projecte i Producció

Katerina Andritsou
Disseny gràfic

© COAC
**Col·legi Oficial d'Arquitectes
de Catalunya**
Plaça Nova, 5 08002 Barcelona

Barcelona, novembre del 2003

© Tots els drets reservats

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

ETSAB

Escola Tècnica Superior
d'Arquitectura de Barcelona

DUOT
paisatge
UPC Master arquitectura del

Associació d'Amics de la UPC
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

o

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

p

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques

Generalitat de Catalunya
Departament
de Medi Ambient

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis
Àrea d'Espais Naturals

Ajuntament de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de Municipis

Parcs i Jardins

Institut Municipal del Paisatge
Urbà i la Qualitat de Vida

Fundació
Territori i Paisatge
CAIXA CATALUNYA

arqua caja de arquitectos

fundación caja de arquitectos

Universitat de Girona
Càtedra de Geografia
i Pensament Territorial

INSTITUT CERDÀ
Fundación Privada

Escofet®

Pioneer
sound. vision. soul

PAGES PAYSAGES

Quaderns

Dipòsit legal: B.48.039-2003
Romagraf, SA - Joventut 55, L'Hospitalet de Ll.